

TEGEVUSARUANNE 2016

JA

TEGEVUSKAVA 2017

Hea lugeja,

2016. aasta oli Eesti Lastekirjanduse Keskusele tegus ja sündmusterohke, kuhu jätkus nii uusi kui ka traditsioonilisi ettevõtmisi.

Lastekirjanduse keskuse tegutsemissoov on aastast aastasse olnud ikka üks ja sama – suunata lapsi raamatute juurde, aidata neil üles leida selles peituvad väärtused ning pakkuda lugemisrõõmu. Usume, et laste lugemisvarast sõltub nende lugemisoskus ja -huvi, keeleline areng aga kindlasti ka arusaamine ja suhtumine meid ümbritsevasse.

Rõõmustav on see, et lastekirjandust ilmub meil nimetuste ja žanri poolest endiselt rohkelt. Nii kirju raamaturiigi puhul on hea see, et lugejal on, mida valida, kuid samas on suures raamatute hulgas järjest keerulisem orienteeruda ja just see oma ja õige üles leida. Lastekirjanduse keskus on siin heaks abimeheks, jagades preemiaid ja tunnustusi ning tõstes järjepidevalt esile head lastekirjandust. Meil on traditsioon valida kord aastas koos Lastekaitse Liiduga „Head lasteraamatud“, tunnustada iga kuu üht lasteraamatut Kuu raamatu tiitliga ja anda välja erinevaid lastekirjanduse preemiaid. Samuti kannab väärt lastekirjandus juba mitmendat aastat tunnustusmärki „Eesti Lastekirjanduse Keskus soovitab!“.

2016. aasta oli Nukitsa konkursi aasta. 2. aprillil kuulutas Eesti Lastekirjanduse Keskus välja XIII Nukitsa konkursi võitjad – laste lemmikkirjaniku ja lemmikillustraatori – 2014. ja 2015. aastal ilmunud lasteraamatute põhjal. Tunnustuse pälvimid Ilmar Tomusk ja Heiki Ernits. Hääletusest võttis osa pea 8000 last ning konkursil võistles paarsada raamatut.

Kuid tunnustust jagus ka teistele. Eesti Kultuurkapitali kirjanduse aastaauhinna pälvis Ilmar Trull ning lastekirjanduse aastapreemia Piret Raud. Samuti pälvis Piret Raud Vabariigi Presidendilt riikliku teenetemärgi. Aasta Rosina auhinna sai Triinu Laane „Vana katkine kass“. See on raamat, mis käsitleb meie lastekirjanduses harva esinevaid teemasid, nagu elukaar ja vanadus ning elust lahkumine ja lein. Autor teeb seda väga arusaadavas ja empaatilises võtmes. See südamlik lugu annab meile mõista, et vanadus ei ole mingi õnnetus, vaid elu loomulik osa ning elust kulunud kehas on ikka alles rõõmus hing ja palju tarkust. Raamatu muudavad ilusaks kooskõlas olevaks tervikuks Anne Pikkovi maalilised pildid ning eripära annab juurde eesti- ja võrukeelne paralleeltekst.

Meil on hea meel, et eesti lastekirjanikud ja illustraatorid pälvisid rahvusvahelist tähelepanu. Suurim rahvusvaheline laste- ja noortekirjanduse raamatukogu maailmas, Internationale Jugendbibliothek, valisid oma lasteraamatute kataloogi „The White Ravens 2016“ kaks Eesti lasteraamatut: Kertu Sillaste „Ei ole nii!“ (Päike ja Pilv, 2015) ning Kadri Hinrikuse ja Anu Kalmu „Taniel Teine“.

2016. aasta sügisel toimusid Põhja-Ameerikas esmakordselt eesti lastekirjanduse päevad. Kertu Sillaste, Heiki Ernits ja Janno Põldma kohtusid New Yorgis ja Torontos kohalike lastega ning koolides õppivate laste ja nende peredega. Kätlin Vainola kohtus noorte saksa lugejatega Müncheni noorteraamatukogus ja erinevates Baierimaa koolides ning kunstnik Kertu Sillaste esitles Inglismaal oma raamatut „It’s Pancake Time!“.

Illustratsiooninäitus „It’s Always Tea-Time“ jätkas Euroopa turneed. Näitust eksponeeriti Lätis, Soomes ja Poolas ning 2017. aasta alguses jõudis see Saksamaale. Alates 2015. aasta maikuust Itaalias ringelnud ja palju tähelepanu pälvinud Eesti illustraatorite näitus „Elas kord...“ sai väärrika punkti Bolognas, illustratsioonikunsti pealinnas. Rõõm on, et see osutus edukaks ning koostöö itaallastega jätkub.

2016. aasta töö keskusele uue väljakutse: olla eestvedaja ja suunaja kultuuriministeriumi poolt väljakuulutatud laste ja noorte kultuuriaastale, mis väärtustab last ja noort kui kultuuriloojat ja -publikut. Meie visiooni järgi seob laste ja noorte kultuuriaasta kultuuri eri valdkondi ning koondab mitmesuguseid ettevõtmisi. Teema-aasta kavas on suursündmusi nagu XII noorte laulu- ja tantsupidu „Mina jään“, Eesti Vabariigi 100. sünnipäevale pühendatud elamustuur Laste Vabariik, aga ka palju väiksemaid kogukondlikke ettevõtmisi. Tunnuslause „Mina ka!“ ning märksõnad iseolemise ja koostegutsemise kõnetavad ka täiskasvanut, kutsudes üles mõtestama ning väärtustama last ja noort nii looja kui ka publikuna. Seega suunakem sel aastal veelgi teravam pilt lastele ja nende tegemistele.

Triin Soone
keskuse direktor

SÜNDMUSED 2016

5. jaanuar – Kadi Kurema ja Külli Grünbach-Seina näituse „Jaburad, vigurid ja etturid“ avamine
12. jaanuar – Tiia Toometi raamatu „Mailill ja Ülane“ (illustratsioonid Viive Noor; Tammerraamat) esitlus
16. jaanuar – näituse „It’s Always Tea-Time“ avamine Riias Läti Rahvusraamatukogus
- 5.–10. veebruar – Kertu Sillaste esitles Suurbritannias Londonis, Welwyn Garden City’s ja St. Albans’is oma raamatut „It’s Pancake Time!“ („Pannkoogiraamat“)
8. veebruar – näituse „Jalutuskäik muinasjuturadadel koos Charles Perrault’iga“ avamine Moskvast A. Gaidari nim Kesklasteraamatukogus
11. veebruar – konkursil „5 kauneimat Eesti lasteraamatut 2015“ pälvis lastekirjanduse keskuse raamatukunsti preemia Olga Pärn illustratsioonide eest Gianni Rodari raamatule „Telefonilood“. Eesti Kirjastuste Liit andis keskusele Aasta raamatusõbra tiitli lastes raamatuarmastuse tekitamise eest
11. ja 13. veebruar – Heljo Männi 90. sünnipäeva tähistamine
- 13.–18. veebruar – eesti kirjanduse nädalal Soomes osales lastekirjanik Kristiina Kass
19. veebruar – lasteaialiste luulepäev Eesti Vabariigi sünnipäeva puhul
23. veebruar – näituse „It’s Always Tea-Time“ avamine Soomes Uusikaupungis Cruselli kultuurikeskuses
25. veebruar – Viiu-Marie Fürstenbergi noorteraamatu „Mitte kaotada“ (illustratsioonid Maria Viidalepp; Tammerraamat) esitlus
1. märts – eesti illustraatorite kevadnäituse avamine
1. märts – Eve Mahhovi ja Lembe Kesksaia kaksinäituse avamine
3. märts – lastekirjanduse aastakoosolek, kuulutati välja „Head lasteraamatud 2015“
9. märts – keskuse direktor Triin Soone pälvis ERÜ aastapreemia beebiraamatu „Pisike puu“ kinkimise traditsiooni taaselustamise eest
9. märts – kohtumine prantsuse raamatuillustraatori ja lastekirjaniku Olivier Talleciga
11. märts – Kultuurkapitali lastekirjanduse aastapreemia nominentide Aino Perviku, Piret Raua ja Kertu Sillaste esinemine
14. märts – emakeelepäeva tähistamine rahvamuusikute Mari Kalkuni, Tuulikki Bartosiki ja Ramo Tederiga koostöös Võru Instituudiga
- 21.–24. märts – kevadvaheaja laager „Kaheksa ühe hoobiga“ 1.–3. klassi õpilastele
- 21.–24. märts – lühikursus lastele ja noortele „Film kirja ja purki!“ koostöös Nukufilmi Lastestudioga

22. märts – hea lugeja päev
29. märts – 30. aprill – Jonas Tauli isikunäitus „Öömõtted“
31. märts – noorteromaani võistluse võitjate väljakuulutamine
2. aprill – rahvusvaheline lasteraamatupäev, XIII Nukitsa konkursi auhinnapidu
- 4.–7. aprill – eesti lastekirjandus Bologna lasteraamatumessil
7. aprill – näituse „Südamega tehtud“ avamine Venemaal Tšeboksarõ galeriis
- 7.–8. aprill – Tallinna raamatumessi lasteprogramm lastekirjanduse keskuse osalusel
Rahvusraamatukogus
- 12.–14. aprill – eesti lastekirjandus Londoni raamatumessil
18. aprill – näituse „Elas kord...“ avamine Itaalias Lacco Ameno Villa Gingeròs
19. aprill – lastekirjanike Ilmar Tomuski ja Mika Keräneni kevadtuur Raplamaal
22. aprill – ilmus esimene eesti lasteraamat islandi keeles: Kätlin Kaldmaa „Lugu Keegi Eikellegitütre isast“
22. aprill – näituse „Lugevad naabrid“ avamine Pihkva keskraamatukogus
29. aprill – esinemiskoolitus „Hea esinemise ABC“ lastekirjanikele ja illustraatoritele, lektor Andres Dvinjaninov
3. mai – Gerda Märtensi näituse „Stseene pildilavalt“ avamine
11. mai – lasteraamatukogutöötajate õpipäev „Otsides otseteed lugejani“
13. mai – näituse „It’s Always Tea-Time“ avamine Poolas Gdanskis Läänemere kultuurikeskuses
14. mai – muuseumiöö programm lastekirjanduse keskuses
- 26.–28. mai – kirjandusfestival HeadRead lastekirjanduse keskuses, lasteraamatute vahetuslaat „Sulle-mulle“
- Mai lõpp – ilmus lastekirjanduse keskuse loovkirjutamise ringi väljaanne Pööningu Ekspress
4. juuni – näituse „Elas kord...“ avamine Itaalias Irsinas Arenacea galeriis
7. juuni – vene illustraatori ja animakunstniku Igor Oleinikovi isikunäituse „11“ avamine
- 7.–10. juuni – linnalaager „Kaheksa ühe hoobiga“ 1.–3. klassi õpilastele
13. juuni – eesti illustraatorite grupinäituse „Secret Lives“ avamine Prantsusmaal Strasbourgis hotellis Sofitel
14. juuni – Astrid Hiisjärve raamatu „Vaimar“ (Pilgrim) esitlus

30. juuni – näituse „Elas kord...“ avamine Itaalias Siracusas Biblios cafés

5. juuli – näituse „Elas kord...“ avamine Itaalias Sassari Palazzo di Cittàs

17.–21. juuli – White Ravensi festivalil Saksamaal Baieris osales Kätlin Vainola

2. august – Kaie Kali isikunäituse „Muinasjutuvestja tuleb külla“ avamine

2. august – Sveta Aleksejeva isikunäituse „Losside hingeelu. Episoodid“ avamine

15. august – 1. oktoober – rändnäitus „Meremuinasjutud“ seilas lastekunstillaeval M/S Bibiana Taanis sadamast sadamasse

22.–27. august – laste loovuslaager VASS (Väikeste Autorite Salaselts) Pivarootsis koostöös Lastekaitse Liiduga

30. august – 1. oktoober – Anne Linnamäe ja Catherine Zaripi juubelinäitus „Sajand“

September – eesti illustraatorite grupinäituse „Secret Lives“ avamine Pariisis Eesti Suursaatkonnas

1. september – lastekirjanduse keskus Tallinna aabitsapeol

4. september – näituse „It’s Always Tea-Time“ avamine Poolas Wrocławis Nukuteatris

16. september – Heli Illipe-Sootaki raamatu „Kiisu aias lehti riisus“ (illustratsioonid Katrin Ehrlich; Dolce Press) esitlus

20. september – näituse „Elas kord...“ avamine Roomas Enzo Rossi Kunstilütseumis

21. september – XIII üleriigiline lasteraamatukoguhoidjate päev Viljandi Linnaraamatukogus

30. september – näituse „It’s Always Tea-Time“ avamine Poolas Toruńi Kaasaegse Kunsti Keskuses

3. – 29. oktoober – Iraani kunstniku Mohammad Barrangi Fashtami näitus „Dream“

3. – 28. oktoober – ukraina kunstniku Aleksander Mihhaltšuki näitus

7. oktoober – näituse „Elas kord...“ avamine Itaalias Bolognas Salaborsa Ragazzi raamatukogus

10.–14. oktoober – lugemisprogrammi „Aitan lapsi raamatute juurde“ stardikoolitused Pärnus, Tallinnas ja Tartus koostöös heategevusfondiga Aitan Lapsi

19.–23. oktoober – eesti lastekirjandus Frankfurdi raamatumessil, ettekandega esinesid Kairi Look ja Indrek Koff, Kertu Sillaste raamat „Ei ole nii!“ ning Kadri Hinrikuse ja Anu Kalmu „Taaniel Teine“ kanti kataloogi „The White Ravens 2016“

17. oktoober – Olivia Saare 85. sünnipäeva tähistamine, raamatu „Päike süles“ (illustratsioonid Maarja Vannas; Tammerraamat) esitlus

20. oktoober – 23. ettelugemise päev, lastele ja linnarahvale ettelugemine lastekirjanduse keskuse rõdult, ettelugemisvõistluse „Meri raamatulugudes“ Tallinna voor

20.–25. oktoober – esimesed eesti lastekirjanduse päevad New Yorgis ja Torontos Kertu Sillaste, Heiki Ernitsa ja Janno Põldma osavõtul

21.–23. oktoober – näitekirjanduskoolitus laste- ja noortekirjanikele Tallinnas ja Käsmus koostöös Eesti Teatri Agentuuri, Eesti Kirjanike Liidu ja Drakadeemiaga

22. oktoober – vabariikliku ettelugemisvõistluse „Meri raamatulugudes“ võitis Grete Magerramov Tartust

24. oktoober – Tallinna algõpetuse aineühenduse koolituspäev

25. oktoober – seminar „Laps kirjanduses 4“ koostöös Eesti TA Underi ja Tuglase Kirjanduskeskusega

25.–28. oktoober – sügisvaheaja laager „Kaheksa ühe hoobiga“ 1.–3. klassi õpilastele

27. oktoober – eesti lastekirjandus Helsingi raamatumessil, Andrus Kivirähk esitles oma raamatut „Koiranne alkaa kohta kukkia“ („Kaka ja kevad“)

31. oktoober – näituse „Look! Polish Picturebook!“ ning Marianna Oklejaki ja Grażka Lange isikunäituste avamine, Poola pildiraamatukunsti seminar

1., 2. ja 4. november – koolipäev Tallinna vanalinnas „Puust ja punaseks“ 4. klassidele

3. november – näitus „Jalutuskäik muinasjuturadadel koos Charles Perrault'iga“ Mõtištši linna kunstimuseumis

15., 16. ja 18. november – koolipäev Tallinna vanalinnas „Puust ja punaseks“ 5. klassidele

18. ja 25. november – lugemiseminar „Raamatu sisse minek“ Tartu lasteaiaõpetajatele koostöös Tartu linnavalitsuse kultuuriosakonnaga

23. november – Tallinna ja Harjumaa koolinoorte kirjandusliku mälumängu koostöös NUKU ning Eesti Teatri- ja Muusikamuseumiga. Lindgrenimängu võitis Vanalinna Hariduskolleegium.

23. november – näituse „It's Always Tea-Time“ avamine Poolas Elbląg Nobilis galeriis

28. november – lasteluuletajate Contra, Ilmar Trulli ja Jaanus Vaiksoo sügistuur Harjumaal

28. november – 7. jaanuar 2017 – Viive Noore isikunäitus „Jõulud jõudvad“

1. detsember – aastalõpu tänapidu, Aasta Rosina auhinna pälvis Triinu Laane ja Anne Pikkovi pildiraamat „Vana katkine kass“ (Päike ja Pilv)

9. detsember – Eesti nukukunstnike näituse „Kui sajab lund... Minu karu“ avamine

Detsember – jõulupeod lastele „Jõulusagin Nukitsaga“

29. detsember – merekultuuriaasta 2016 andis teatepulga üle laste ja noorte kultuuriaastale 2017

ORGANISATSIOON JA MAJANDAMINE

Lastekirjanduse keskus täitis aktiivselt rolli lastekirjanduse arendaja ja populariseerijana ning laste lugemisharjumuste kujundajana. Olulisel kohal oli lastekirjanduse alase info levitamine avalikkusele ning valdkonnaga professionaalselt seotud inimeste koolitamine. Erilist rõhku sai pandud laste koolielu ja vabaaja rikastamisele raamatute ja kirjandusega ning otsitud võimalusi lasteraamatute kättesaadavuse parendamiseks.

Riigiarhiivi auditeeris keskuse dokumendiariivi ning tegi ettepanekud arhiivi korrastamiseks ja materjalide edaspidiseks arhiveerimiseks.

2016. aastal sai uuendatud keskuse põhimäärust. Olulisemad muudatused tulenesid 2016. aastal vastu võetud sündeksemplariseaduse muudatusest, mille kohaselt alates 2017. aastast ei ole lastekirjanduse keskus enam riikliku säilituseksemplari saaja. Lisaks sai täpsustatud keskuse põhiülesandeid ning lisatud juhtimise alla punkt, mille kohaselt alustab keskuse juures tööd kuni 11-liikmeline nõuandva õigusega valdkondlik nõukoda.

Personal

2016. aastal töötas keskses 18 inimest. Ametikohti on struktuuris 19. Toimusid mõned struktuuri muudatused. Veebruarist koondati välissuhte koordinaatori ametikoht ning tööülesanded jaotati teiste ametikohtade vahel. Seoses kultuuriministeeriumi otsusega valida laste ja noorte kultuuriaasta juhtivpartneriks lastekirjanduse keskus toimus avalik konkurss projektijuhi leidmiseks. 1. septembrist 2016 alustas sellel ametikohal tööd Marju Kask. Novembris toimus avalik konkurss juhiabi leidmiseks.

Töötajad osalesid aasta jooksul mitmetel erialastel koolitustel ja teabepäevadel. Riigi Infosüsteemide Keskus viis kõikidele töötajatele läbi infoturbe koolituse. Teadmisi täiendati töötervishoiu ja töökeskkonna ohutuse valdkonnas.

2016. aastal võeti kasutusel Riigitöötaja Iseteenindusportaali lähetuste moodul.

Eelarve

Keskuse 2016. aasta eelarve tulud olid 665 087 eurot, millest personalikulu oli planeeritud 285 793 ning majandamiskulu 115 551 eurot. Riigi Kinnisvarale haldusteenuse eest tasumiseks eraldati 210 143 eurot. Lisaks eraldati täiendavalt 25 000 eurot beebiraamatu projektile „Las laps loeb“ ning 3600 eurot investeeringuteks infotehnoloogiasse. Omatulu oli planeeritud 25 000 eurot (laekus 35 795 eurot). Personalikulu tõus võimaldas tõsta vaid ühe töötaja palka kultuuritöötaja miinimumtasemeni 835 eurot.

2016. aastal jätkus tasuliste teenuste osutamine valdavalt eelneva aasta mahus. Kasvasid mõnede teenuste hinnad, mis tõi ka omatulu kasvu. Osaliselt uuendati koolidele ja lasteaedadele pakutavaid haridusprogramme ning laste loovkirjutamise huviringil alustas tööd täiendav rühm. See võimaldas hoida omatulu laekumist samal tasemel ning kasvatada külastatavust. Omatulust uuendati muinasjutupöõningu ekspositsiooni, korraldati laste suvine loovuslaager, hangiti täiendavaid õppevahendeid huviringidele ning kaeti teenuste pakkumisega kaasnevaid kulusid.

2016. aastal oli keskuse kogude täiendamiseks 24 600 eurot. See võimaldas kogusid komplekteerida nii sisult kui ka eksemplaarsuselt rahuldaval tasemel. Eesti haiglate lasteosakondades asuvatele raamatukarussellidele osteti 5000 euro eest uusi raamatuid.

Sihtotstarbelisi tulusid laekus 121 808 eurot järgnevalt:

Eesti Kultuurkapitalilt kokku 15 945 eurot järgmistele projektidele:

- Väljaande „Eesti lastekirjanduse kuldvara“ honorarideks 9045 eurot
- Eesti lastekirjanduse päevade korraldamiseks New Yorgis ja Torontos 2600 eurot
- Laste loovuslaagri VASS esinemistasudeks 1000 eurot
- Ajakirja Nukits 2016 honorarideks 1300 eurot
- XIII Nukitsa konkursi preemiafondiks 2000 eurot

Kultuuriministeeriumilt kokku 55 633 eurot järgmistele projektidele:

- Lasteraamatukoguhoidjate õpipäeva korraldamiseks 867 eurot
- Eesti illustraatorite näituse korraldamiseks Itaalias 5000 eurot
- Kertu Sillaste raamatu esitlustuuri korraldamiseks Londonis 1393 eurot
- Teema-aasta „Laste ja noorte kultuuriaasta 2017“ läbiviimiseks 40 000 eurot
- Eesti lastekirjanduse päevade korraldamiseks New Yorgis ja Torontos 8373 eurot

Hasartmängumaksu Nõukogult kokku 3885 eurot järgmistele projektidele:

- Ettelugemise populariseerimiseks ja võistluse finaali korraldamiseks 485 eurot
- XIII Nukitsa konkursi lõpuürituse korraldamiseks 1800 eurot
- Laste loovuslaagri VASS korraldamiseks 1000 eurot
- Lasteraamatute autorite esinemiskoolituseks 600 eurot

Riigikantseleilt EV 100 projektile „Laste Vabariik“ 46 345 eurot.

Keskuse 2017. aasta eelarve on kinnitatud summas 839 536 eurot, millest riigitoetus põhitegevuseks on 421 102 eurot, vahendid Riigi Kinnisvara ASile 204 434 eurot, projektile „Las laps loeb“ 25 000 eurot, teema-aasta korraldamiseks 160 000 eurot ning omatulu prognoos on 27 000 eurot. Põhivara amortisatsiooniks on arvestatud 2000 eurot.

Haldamine

Keskuse vara haldamise ja hooldustööde eest vastutab Riigi Kinnisvara AS (RKAS). Regulaarselt hooldati tehnosüsteeme ning likvideeriti torked, kiirelt ja kvaliteetselt teostati majas väiksemaid parandustöid. Koristusteenust pakub keskusele firma SOL, turvalisuse eest vastutab Dussmann. Kõikide partneritega sujus koostöö hästi.

Tõsiseks probleemiks on kujunenud keskuse hoone katuste talvine hooldus ja lumetõrje. Muutlike ilmade ja rohke lumega tekib katusele tugev jääkiht, mis ilmade soojenedes sulab ja kukub kõnniteedele. 2016. aasta talvel põhjustas jää kukkumine tugevaid kahjustusi maja ees parkinud sõiduautole. Ennetava meetmena paigaldati 2016. aastal katusele lumetõkked.

Suviste remonttööde käigus renoveeriti keskuse välisukse portaal, puitpõrandad ning rõdu- ja luugisaali seinad ja aknad. Parendati fuajee valgustust ja inventari. Põhjalikuma uuenduskuuri läbis keskuse ruumidest muinasjutupööning, kuhu ehitati ekspositsiooni täienduseks metsamoori maja,

parendati saali ja vitriinide valgustust, restaureeriti mööblit ning valmistati täiendav töölaud väikelastele. Ekspositsioon valmis koostöös sisekujundaja Tea Tammelaanega, töid teostas firma Tore OÜ.

IKT arendused

Jätkus koostöö keskuse arvutivõrgu senise arendaja ja haldajaga. Koostööpartner vahetas 2016. aastal firmade ühinemise tõttu oma nime ja teenusepakkujaks sai Levikom Eesti OÜ.

Kultuuriministeeriumi haldusallas muutus 2016. aastal infoturbeteenuse pakkuja. Senise Focus IT asemel sai teenusepakkujaks Registrate ja Infosüsteemide Keskus (RIK), kes viis keskuse töötajatele läbi ka infoturbe alase koolituse.

Turundus ja kommunikatsioon

2016. aastal jätkus turunduskommunikatsiooni parendamine. Avalikkust teavitati erinevate meediumitega: koduleht, sotsiaalmeedia, ajakirjandus, trükised, välireklaam, portaalid, listid jne.

Keskuse kodulehel registreeriti aastaga 107 144 külastust, külastuste arv on pidevalt kasvanud

(2013 – 74 577, 2014 – 87 208, 2015 – 101 826). Toimus mitmeid telesinemisi ning anti arvukalt intervjuusid. Mitmeid lastekirjanduse teemalisi artikleid ja arvustusi avaldasid ajalehed Postimees, Sirp ja Õpetajate Leht. Keskuse uudiseid kajastasid järjepidevalt kõik kultuuriportaalid.

Oktoobris toimus ettelugemise päev „Tänav täitub merejuttudega!“, kus lastekirjanduse keskuse rõdult lugesid linnarahvale lugusid tuntud näitlejad. Aasta üht tähtsaimat sündmust kajastasid ERRi kultuuriuudised ja Terevisioon, Vikerraadio ja Klassikaraadio, ajalehed Tartu Postimees ja Pealinn. Aasta üht suurimat rahvusvahelist näitust „Look! Polish Picturebook!“ reklaamiti lasteajakirjades Hea Laps ja Täheke, väljaannetes Sirp, Õpetajate Leht ning Pere ja Kodu ning erinevates kultuuriportaalides. Lisaks tehti näitusele nädal aega reklaami JCDecaux bussipaviljonides ning näituse plakateid levitati Tallinna keskkonnas.

Lastekirjanduse keskuse väliskülalistele tehti aasta alguses keskust tutvustav ingliskeelne infovoldik. Lisaks reklaamiti keskust soomekeelses turismiajakirjas „Puhkus Eestis“, venekeelses väljaandes „Tere tulemast Tallinna“ ning erinevates turismiportaalides.

Lastekirjanduse Uudistajat ilmus aasta jooksul 10 numbrit. Uudiskirja sihtrühmaks on lapsevanemad, õpetajad, raamatukoguhoidjad ja kõik teised lastekirjanduse huvilised. Uudiskirja tellijate arv on kasvanud. Kui 2015. aasta lõpus oli tellijaid 552, siis 2016. aasta detsembris oli neid juba 650.

2017. AASTAL ON KAVAS

- viia sisse siseaudiitori esitatud ettepanekud ja muudatused keskuse töökorralduses;
- rakendada tööle keskuse nõukoda;
- tagada keskuse hoone järjepidev hooldus ja korrashoid koostöös Riigi Kinnisvara ASiga;
- uuendada keskuse arengukava;
- võtta kasutusele RTIP varade moodul;
- uuendada keskuse arvutiparki;
- renoveerida raamatukogu sisustust.

KOGUD. LUGEJATEENINDUS

Kogude seis ja täienemine

Keskuses on seisuga 1. jaanuar 2017. a. arvel 64 258 arvestusüksust väärtusega 353 919 eurot, neist on raamatuid 60 307. Aasta jooksul võeti arvele 2954 arvestusüksust, neist 2270 olid raamatud. Kogudesse lisandus 2061 uut nimetust. 2016. aastal telliti 33 perioodikaväljaannet.

2016. aasta eelarves oli keskuse kogude täiendamiseks eraldatud 24 600 eurot. Lastehaiglate raamatukarussellide projektile oli ette nähtud 5000 eurot. Planeeritud rahastus võimaldas keskuse kogudesse osta kõik tööks vajalikud teavikud. Raamatukarussellidele osteti uusi lasteraamatuid. Kui 2015. aastal osteti keskuse kogusse esimesed e-raamatud ja anti lastele võimalus tutvuda interaktiivse lasteajakirjaga Täheke ja väljaandega Lift, siis 2016. aastal e-raamatuid juurde ei hangitud. Samuti lõppes koostöö Elisa Raamatuga. Kahjuks lõpetas ka lasteajakiri Täheke ja väljaanne Lift turu väiksuse tõttu interaktiivsena ilmumise.

2016. aastal sai keskus sundeksemplari seaduse alusel ühe eksemplari kõigist Eestis ilmuvatest lasteraamatutest ja lasteajakirjadest. Trükised laekusid sundeksemplaride kogusse tõrgeteta.

15. juunil 2016. aastal Riigikogus vastu võetud säilituseksemplari seadus lõpetas keskuse õiguse saada riiklikku sundeksemplari. 1998. aastal loodud sundeksemplaride kogusse 2017. aastast trükiseid enam ei lisandu. Arhiivkogu täiendamise järjepidevuse tagamiseks vaadati läbi ja viidi muutunud oludega vastavusse seni dokument „Eesti Lastekirjanduse Keskuse kogude struktuuri ja teavikute komplekteerimise juhend“. Arhiivkogu täiendatakse edaspidi ostude teel.

2016. aastal kustutati keskuse kogudest 1401 raamatut. Kasutatavad, kuid keskusele mittevajalikud raamatud suunati taaskasutusse läbi traditsioonilise raamatulaada „Sulle-mulle“. Lagunenud ja sisult aegunud trükised viidi vanapaberisse.

2016. aastal osaleti kahel raamatuoksjonil, kust osteti 14 trükist. Tihenes koostöö antikvaari Urmas Ojaga, kelle vahendusel osteti arhiivkogusse 14 raamatut. Ostetute seast väärivad esile tõstmist V. Bianki „Vana küti vesteid“ (1941), J. Oro „Miisi väike kassikene“ (193-), H. C. Anderseni „Lina“ (1946) ja A. Suurkase raamatud „Kodumetsas“ (1933), „Eesti omapära“ (1933) ja „Õpi hoolsasti“ (1923). Arhiivkogu vanaraamatu kogust puuduvaid trükiseid on aina raskem hankida. Isegi oksjonitel pakutakse neid üha harvemini.

Lugejateeninduse kogu komplekteerimisel probleeme ei olnud. Kogu täienes kasutajatele vajalike nimetuste ja eksemplaarsusega. Lugejateeninduse kogu kitsaskoht on avariilite pinna vähesus. Siiski on 60% kogust õnnestunud mahutada avariilitele.

2016. aasta oli illustratsioonikogu korrastamise aasta. Jätkati illustratsioonide arvelevõtmist raamatukogusüsteemis RIKS. Kuna illustratsioone on kogu loomisest (2006) alates võetud raamatupidamises arvele mitmetel alustel, oli tekkinud vajadus seda korrastada ning ühtlustada põhimõtted. Seetõttu alustati 2016. aastal illustratsioonikogu inventuuri. 2016. aasta lõpus oli kogus 3625 illustratsiooni, sealhulgas 2542 Edgar Valteri personaalkogu tööd. Aasta jooksul lisandus kogusse 352 illustratsiooni, neist osteti 351 tööd. Enim lisandus kogusse A. Saldre illustratsioone,

kokku 336. Keskuse illustratsioonikogu kunstnike valikusse lisandus Gerda Märtnens kahe tööga muinasjutule „Saabastega kass“. Kingitusena saadi Igor Oleinikovi töö „The Calendar 2015“.

Kogude kirjeldamine

Keskuse kogusid peegeldab programmis RIKS töötav e-kataloog RIKSWEB. Seisuga 1. jaanuar 2016 oli selles kirjeldatud 64 258 teavikut, sealhulgas 60 307 raamatut. 2016. aastal tehti elektronkataloogis 10 556 otsingut, mis on 502 päringut enam võrreldes 2015. aastaga.

E-kataloogi märksõnalehel on 10 625 märksõna, neist 8009 on teemamärksõna ja 2616 nimega (isik, koht, teos) seotud märksõna. Märksõnastamisel on aluseks Eesti üldine märksõnastik, mida lastekirjanduse spetsiifikast tulenevalt täiendatakse oma märksõnadega. Jooksvalt kontrollitakse ja vajadusel parandatakse märksõna- ja nimeloendeid, parandatakse sisestamisvigu.

2017. aasta alguses oli RIKSi illustratsioonikogus 910 kirjet.

Jätkus lasteajakirjade Täheke ja Hea Laps jooksev bibliografeerimine.

Kogude säilitamine

Keskuse hoidlad asuvad hoone keldrikorrusel. Ruumid on varustatud õhutemperatuuri ja -niiskusemõõtjatega. Kord nädalas teostatakse hoidlates temperatuuri ja suhtelise õhuniiskuse seiret. Mõõtetulemused kaardistatakse ja kõrvalekalded normist registreeritakse. Hoidlate temperatuur püsis normi piires. Kõikumised olid minimaalsed. Kahjuks olid probleemid nõutava niiskusrežiimi hoidmisega. Suvel kimbutas hoidlaid liigniiskus, mida leevendati põrandakütte sees hoidmisega. Talvisel kütteperioodil muutus õhk hoidlates liiga kuivaks. Niiskusrežiimi kõikumised sõltusid ilmastikuoludest ja olid hoidlati erinevad.

2016. a. restaureeriti Rahvusraamatukogu konserveerimistalitus 20 arhiivkogu raamatut.

Kogude kasutamine, lugejateenindus

2016. aastal oli raamatukogu külastajatele avatud 281 päeva.

	2016		2015	
	Kokku	sh kuni 16-a lapsed	Kokku	sh kuni 16-a lapsed
Lugejad	2 010	1 578	2 011	1 552
Külastused	21 036	16 257	21 077	17 457
Laenutused	53 965	44 398	52 727	43 338

Lugejate üldarv ja esmaregistreerunud lugejate arv on viimased kaks aastat jäänud samaks.

Esmaregistreerunud lugejad (kokku 438) moodustasid 22% lugejate üldarvust ja kõige rohkem registreeriti eelkooliealisi ja algklasside õpilasi (kokku 290).

Kuni 16-aastased lapsed moodustavad nii lugejate, laenutuste kui ka külastuste üldarvust 75%. Kahe viimase aasta külastuste arvu võrreldes on tõus märgatav vanemate kui 16-aastaste lugejate osas.

See on toimunud õpetajate, eriti lasteaiaõpetajate arvel, kes külastavad senisest enam regulaarselt raamatukogu.

Kõige pingelisem on endiselt töö teismelise lugejaga, sest selles vanuses noortel tekivad lugemise kõrvale teised huvid. Raamatute populariseerimiseks aitavad kaasa teematunnid ning noorte endi koostatud soovitusnimekirjad ja kõikvõimalikud hääletamised. Lugemishuvilisi noori liidab keskses tegutsev ulmeklubi, mis koguneb kord kuus. Väga oluline on noorte lugejate innustamine ja kiitmine. 22. märtsil toimus traditsiooniline Hea lugeja päev, kus kiideti 50 tublit lugejat. Kõik kohalviibijad said kiidukirja ja jäädvustasid oma nime auraamatusse. Heade lugejatega kohtus ja tutvustas oma loomingut kirjanik Ilmar Tomusk.

2016. aastal enimlaenutatud raamatud

1. Ilmar Tomusk	Digipöörane kool	158 laenutust
2. Mika Keränen	Küttepuuvargad	146
3. Ilmar Tomusk	Kolmanda A kriminalistid	135
4. Martin Widmark	Kullamõistus	128
5. Ilmar Tomusk	Kriminaalne pangapresident	125
6. Mika Keränen	Varastatud oranž jalgratas	124
7. Piret Raud	Tobias ja teine B	119
8. Andrus Kivirähk	Oskar ja asjad	118
9. Jeff Kinney	Ühe äpardi päevik	112
10. Ilmar Tomusk	Rasmuse vuntsid	111
11. David Walliams	Gängstamemm	108
12. David Walliams	Hirmus õudne hambaarst	108
13. Martin Widmark	Koolimõistus	106
14. Aino Pervik	Arabella, mereröövli tütar	104
15. Martin Widmark	Kirikumõistus	101
16. Andrus Kivirähk	Karneval ja kartulisalat	98
17. Piret Raud	Natuke napakad lood	96
18. Kairi Look	Piia Präänik kolib sisse	93
19. Ilmar Tomusk	Kriminaalsed viineripirukad	93
20. Louis Sachar	Augud	92
21. Roald Dahl	Suur sõbralik hiiglane	92
22. Martin Widmark	Teemandimõistus	92
23. Rachel R. Russell	Luuseri päevik	91
24. Martin Widmark	Safranimõistus	88
25. Martin Widmark	Raamatukogumõistus	88

Enimlaenutatud raamatute lugejad on vanuses 7–12. Nad eelistavad lõbusaid, seikluslikke, kriminaalse sisuga ja sarjana ilmuvaid raamatuid. Autoritest tõusevad esile Ilmar Tomusk, Mika Keränen ja Martin Widmark. Eelkooliealistele lugejatele mõeldud lugemisvara enimlaenutatud raamatute nimistust tavaliselt ei leia kuna neile ilmub raamatuid nimetuste poolest palju enam.

2016. aastal enimlaenutatud autorid:

1. Martin Widmark	1613 laenutust
2. Aino Pervik	1537
3. Ilmar Tomusk	1279
4. Astrid Lindgren	829
5. Andrus Kivirähk	723
6. Piret Raud	645
7. Mika Keränen	634
8. Kristiina Kass	553
9. Roald Dahl	528

Enimlaenutatud autorite edetabelis saab määravaks, kui palju on autoril erinevaid raamatuid ilmunud ja kui suur on raamatute eksemplaarsus. Võrreldes 2015. aastaga on esiviiskus toimunud kohtade vahetus ja esikohale tõusis Rootsi lastekrimkade autor Martin Widmark, kelle raamatuid on eesti keeles 21 nimetust. Roald Dahli raamatute laenutuste arvule aitas kaasa kirjaniku 100. sünniaastapäeva tähistamine.

Teabetalituse ja arhiivkogu teavikute kasutamine

	2016	2015	2014
Külastused	552	488	587
Laenutused	1510	1899	2166

Päringuid oli 146, neist 81% esitati e-posti teel. Sagedamini küsisid teavet ajakirjanikud, kirjastajad ja lastekirjanduse uurijad. Neile järgnevad raamatukoguhoidjad, üliõpilased ja õpetajad. Küsiti autorite ja pärijate kontakte, vajati nii algupäraste lasteraamatute kui ka tõlketeoste nimestikke ning fotosid lastekirjanduse sündmustest, otsiti elujaatavaid ja isamaalisi luuletusi ning tundmatute luuleridade autorit, uuriti ühe või teise teose sünnilugu.

2017. AASTAL ON KAVAS

- jätkata illustratsioonikogu korrastamist ja kirjeldamist e-kataloogis;
- teha vajalikud ettevalmistused (fondi puhastamine, teavikute paigutamine) 2018. aastal toimuvaks raamatuvara inventuuriks;
- restaureerida arhiivkogu rariteetseid teavikuid;
- täiendada lastehaiglate raamatukarusselle uuema lastekirjandusega;
- parendada raamatukogus raamatute eksponeerimise võimalusi ning leida uusi ja mängulisi lahendusi raamatute tutvustamiseks ja lugemise populariseerimiseks.

LASTEKIRJANDUSE TUTVUSTAMINE

Keskuse üks olulisematest tegevustest on järjepidev lastekirjanduse tutvustamine raamatu- ja teematundide, näituste, ürituste, loengute jm viisil sõltuvalt sihtrühma vanusest ja huvidest. Hea koostöö toimib koolide ja lasteaedadega, raamatukogudega, erialaseltsidega, noortekeskustega, huvikoolidega.

Samuti panustas keskus aktiivselt Eesti kultuuriellu, olles nii algataja kui ka partneri rollis. Jätkusid traditsioonilised raamatukultuuri ja -kunsti ettevõtmised, toimusid näitused, raamatuesitlused, kontserdid, loengud, etendused.

Laste vabaaja- ja huvitegevus

2016. aasta oli vabaaja- ja huvitegevuse vallas mitmekesine ja tõi kaasa uusi ettevõtmisi.

Perehommikud jätkusid samas mahus ja regulaarsusega. Varasemate aastatega sarnaselt pakkusime kohtumisi kirjanikega ning kunstnikega: külas käis Gerda Märten, Kairi Look, Viuu-Marie Fürstenberg, Kärt Hellermäe. Jätkus sari „Lapsepõlve lemmikraamat“, mille raames oli võimalik kohtuda Märta Avandi ning Silver Laasiga, kes lugesid oma lapsepõlve lemmikraamatut ja rääkisid raamatuhuvi tekkimisest ja kujunemisest. Veel tähistasime raamatutegelase Buratino ja kirjanik Roald Dahli sünnipäeva.

Jätkus koostöö Eesti Teraapiakoorte Ühingu **lugemiskoortega**. Laupäevased koortele lugemised on endiselt ülipopulaarsed ja pakutud ajad täituvad kiiresti. Rõõm on tõdeda, et lapsevanemad on leidnud lugemiskoera, kui ühe võimaluse, kuidas laste lugemiskäsu leevendada.

2016. aastal jätkus koostöö kaheksa erineva muuseumi või keskusega, mis kõik paiknevad vanalinnas või selle lähiümbruses. Koostööna on välja töötatud koolivaheaja linnalaager „**8 ühe hoobiga**“, kus lapsed saavad võimaluse veeta sisukas ja põnev koolivaheaeg erinevates asutustes. Lisaks koolivaheaja programmile töötati ühistööna välja 4. ja 5. klasside haridusprogramm „**Puust ja punaseks**“. See on haridusprogramm, kus lapsed saavad veeta terve koolipäeva muuseumites õppides. Nii saavad õpilased eesti keele ja kirjanduse tunni Eesti Lastekirjanduse Keskuses, muusikatunni Teatri- ja Muusikamuuseumis, loodusõpetus toimub Tervishoiumuuseumis, ajalootund Ajaloomuuseumis jne. Haridusprogrammid on õpetajate poolt väga hästi vastu võetud ning oodatakse nende laiendamist teistele vanuserühmadele.

Kooliaastaga paralleelselt septembrist maini tegutsevad majas **huviringid**. 2016. aastal tõusis huviringide kuutasu 12 eurolt 15 euroni.

Kunstikamber toimub 1 kord nädalas kolmes vanuserühmas: 7–8-aastased, 9–10-aastased, 11–15-aastased. Kunstikambrit juhendab illustraator Kertu Sillaste, kes pakub oma professionaalsete oskustega lastele teadmisi nii raamatukunstist kui ka kunstivallast laiemalt.

2015. aastal alustanud ja väga populaarseks saanud **loovkirjutamise huviring** alustas sügisel tööd kahes vanuserühmas. Huviringi juhendab lastekirjanik Kätlin Vainola. Huviringi eesmärk on õpetada lastele erinevates žanrites tekstide kirjutamist, anda tagasisidet nende omaloomingule, tutvustada kirjaniku ja teisi raamatu loomisega kaasnevaid ameteid ning võimaldada tutvuda raamatu loomise protsessiga ideest valmis raamatuni.

Sõnakamber 2016. aasta sügisest ei jätkanud, kuna vajas hingetõmbepausi ja sisulist uuenduskuuri.

Mudilastund jätkas samas mahus 2 korda nädalas. Kuna huviring on 2–3-aastastele lastele, siis vahetuvad osalejad väga kiiresti ning huviringi täitumiseks vajab see pidevat reklaami ja turundamist.

Ulmeklubi kogunes 2016. aastal 8 korral. Noored kohtusid HÖFF programmi koostaja Helmut Jäneseaga, kirjanik Mari Järve ja Claire Northiga, tõlkija Sash Uusjärvega, ulmeajakirja Reaktor tegijatega, ulmeasjatundja Jüri Kallasega. - Samuti külastati Tallinna Linnaarhiivi.

Temaatiliste **sünnipäevade pidamine** jätkus samas rütmis. Eelneva aastaga võrreldes oli märgata väikest tõusu. Aasta jooksul toimus 26 sünnipäevapidu, kuid jõudlust on enamaks. Kuna sarnase teenuse pakkujaid on palju, vajab teenus täpsemat turundamist ja suuremat reklaami.

Koostöö haridusasutuste ja raamatukogudega

Keskusel on kujunenud väga head koostöösuhted paljude haridusasutustega. Aktiivselt külastatakse keskust ning osaletakse üritustel ja eriprogrammides. Valdav osa lasterühmadest on Tallinnast ja Harjumaalt, mujalt Eestist tuldi keskusesse enim Pärnumaalt, Läänemaalt ja Lääne-Virumaalt. Kõige kaugem õpilasgrupp saabus Moskvast. Kasvas venekeelsete lastegruppide külastuste arv, 2016. aastal oli neid 11. Üritused toimusid sõltuvalt laste keeleoskusest kas vene või osaliselt eesti keeles. Samuti suurenes erivajadusega lasterühmade külastuste arv. Keskuses käisid õpilased Mattiase Põhikoolist, Kadaka Põhikoolist ning Mäepealse Koolist.

Haridusprogrammide ja raamatutundide valik on pidevalt uuenenud ja laienenud. 2016. aastal külastas keskuse raamatu- ja teematunde 4851 last (2015. aastal 5180 last). Huvi haridusprogrammide vastu on püsinud ning aruandeaastal töötati välja mitmed uued teematunnid. Kevadel tähistati eriprogrammiga Heljo Männi juubelit koos Mõmmi Mari ja täheaabitsaga ning sügisel kirjanik Roald Dahli 100. sünniaastapäeva. Eraldi haridusprogramm koostati 3.–4. klassidele seoses sügisel toimunud välisnäitusega „Look! Polish Picturebook“. See valmis koostöös Poola Suursaatkonnaga, kelle kaasabil autorid Eestis viibisid.

Teematunde toimus aruandeaastal 134. Huvi haridusprogrammide vastu on pidevas tõusus ning kuna see on hooajaline, siis kõiki huvilisi vastu võtta ei jõua. 2016. aastal oli valikus 11 erinevat teematundi lasteaegadele ning I–II kooliastmele. Populaarsemad on „Muinasjututund“ ja „Mängides lugema“. Lisaks keskuse igapäevastele programmidele toimusid ka eriprogrammid.

Raamatutunde, mida toimus aruandeaastal 106, said osavõtjad ülevaate keskuse tegevusest ja lasteraamatute ajaloost, räägiti uutest raamatutest ja arutati lugemise tähtsuse üle. Raamatutundide suur populaarsus on tingitud lasteaia- ja põhikooliõpetajate vajadusest ja huvist olla kursis uuema lastekirjandusega ning ka soovist pakkuda lastele võimalust avastada uut ja põnevat lugemisvara ning arutleda loetu üle. Sellise külaskäigu tulemusena saavad paljudest lastest ja õpetajatest hiljem meie raamatukogu lugejad.

2. aprillil, rahvusvahelisel lasteraamatupäeval, kuulutati 13. korda välja **Nukitsa konkursi** võitjad. Konkursil valisid lapsed oma lemmikirjanikku ja -kunstnikku kahel viimasel aastal ilmunud lasteraamatute seast. Küsitlus toimus koostöös maakondade ja linnade keskraamatukogude ning koolidega. Oma lemmikute poolt hääletas 7859 last, kellel oli valida 207 raamatu vahel. Kirjanikest

osutusid suurimateks lemmikuteks Ilmar Tomusk, Andrus Kivirähk ja Mika Keränen, illustraatoritest Heiki Ernits ja Hillar Mets. Enim hääli kogunud lastekirjanikku (I. Tomusk „Kriminalistide“ sarja eest, 676 häält) ja illustraatorit (H. Ernits Andrus Kivirähki raamatu „Karneval ja kartulisalat“ illustratsioonide eest, 555 häält) autasustati Nukitsa pronkskujuga, kolme edukamat premeeriti ka rahaliselt. Pidulikust lõpupeost kutsuti osa saama 70 hääletuses osalenud last üle Eesti. Peokava ilmestasid lavastuslikud videoklipid, kus lisaks lastele löid kaasa näitlejad Taavi Tõnisson ja Riho Rosberg. Lõpuüritust vedas Nukitsameheks kehastunud näitleja Kaarel Targo.

Koostöös NUKU teatri ja muuseumiga ning Teatri- ja Muusikamuuseumiga toimus kolmandat korda Tallinna ja Harjumaa koolide 5.–7. klassidele suunatud **kirjanduslik mälumäng**. Seekord oli teemaks Astrid Lindgreni looming. Võitjaks osutus Vanalinna Hariduskolleeegiumi võistkond koosseisus Rhea Haljasmäe, Säde Ariel Ojasoo, Mari Perens, Lotte Triin Ugandi ja Ida Vooglaid (juhendaja õp Krista Nõmmik). Sel aastal osales eelvoorudes 20 Harjumaa ja Tallinna koolide võistkonda, kellest finaali jõudis viis: Kolga Kool, Kiili Gümnaasium, Vanalinna Hariduskolleeegium, Tallinna Rahumäe Põhikool ja Paldiski Gümnaasium.

Aprillis ja novembris toimusid **lastekirjanike tuuri „Tuleme külla!“** kirjanduslikud kohtumised Rapla- ja Harjumaal. Kevadisel sõidul said lapsed kokku kirjanike Ilmar Tomuski ja Mika Keräneniga Märjamaal ja Raplas. Sügisel aga kohtusid Contra, Ilmar Trull ja Jaanus Vaiksoo noorte lugejatega Kostivere ja Kose raamatukogudes. Lastekirjanduse keskuse poolt algatatud lastekirjanike tuur leidis aset neljandat aastat.

20. oktoobril tähistati Eestis **ettelugemise päeva**. Lastekirjanduse keskuses loeti sel päeval rõdult lugusid kogu linnarahvale. Merekultuuriaasta tähistamiseks lugesid iga veerandtunni järel jutte ette näitlejad Taavi Tõnisson, Tõnn Lamp, Argo Aadli, Külli Palmsaar, Roland Laos, Kadri Rämmeld, Eva Püssa, Allan Kress, Aita Vaher, Elina Reinold, Kärt Tomingas ja Piret Tatar. Lisaks toimus juba 11. korda üleriigiline ettelugemise võistlus teemal „Meri raamatulugudes“. Finaalvõistlusel 22. oktoobril osalesid kõigi Eesti maakondade ning Tallinna ja Tartu 4. klasside parimad ettelugejad. Finaalile eelnesid maakondlikud võistlused, mille viisid läbi maakondade keskraamatukogud. Esimese koha pälvis Grete Magerramov Tartu Kivilinna Koolist. Lugemist hindasid Christopher Rajaveer, Teet Margna ja Triin Soone. Üritust juhtis muinasskandinaavia meresõitja ehk viiking Venno Loosaare kehastuses. Pärast auhindamist külastasid kõik osalejad koos saatjatega Paksus Margareetas eksponeeritud näitust „Viikingiaja aarded Eestist“.

Lastekirjanduse keskus osaleb ka mitmete konkursside žüriitöös. 6. detsembril toimus Tallinna Õismäe Vene Lütseumis juba kuuendat korda **Harjumaa ja Tallinna vene õppekeele koolide õpilaste etlemiskonkurss**. Sel aastal oli see pühendatud kirjanik Ira Lemberi 90. ja Olivia Saare 85. juubelile.

Raamatute tutvustused ja esitlused

Regulaarselt avaldati raamatute tutvustusi veebis. Kodulehe **rubriigis „Kuu raamat“** kajastati esiletõstmist vääri vaid uudisteoseid lastele. 2016. aastal oli vaatluse all 8 algupärast ja 4 tõlkeramatut. Kodulehel avaldati Ira Lemberi juubeliartikkel. Algas koostöö Õpetajate Lehega, mille kord kuus ilmuva raamatusoovituste rubriigi jaoks valmis kokku 59 tutvustust viimase paari aasta teostest ja sarjadest. Raamatututvustused olid teemapõhised

(teadus, luule, noorteraamatud, blogid ja päevikud, suveseiklused, kooliaeg algab, vaimse tervise kuu, pildiraamatud ja jõuluraamatud).

Jätkus raamatute soovitamise keskuse e-kataloogis.

Apollo ja Rahva Raamatu poekett kasutasid jätkuvalt keskuse **tunnustusmärki „Eesti Lastekirjanduse Keskus soovitab!“**. Tunnustusmärgi saavad kõik raamatud, mis kuuluvad keskuse poolt koostatavasse lasteraamatute soovitusnimekirja.

Keskuse varakambris tutvustati põhjalikumalt Ira Lemberi ja Jaan Rannapi loomingut ning infokioskit täiendati uute kirjanduslike mängudega.

Raamatute tutvustamiseks oli lugejateeninduses aasta jooksul 33 väljapanekut, mille teemad lähtusid autorite juubelitest ja kirjanduslikest tähtpäevadest. (vt lisa Näitused)

Keskuses esitlesid raamatuid kirjastused Tammerraamat, Pilgrim, Dolce Press.

Näitused

Keskuse näitustegevus oli sisukas ja mitmekesine. Küllastajatele tutvustati keskuse raamatu- ja kunstikogu ning mitmete Eestis ja maailmas tunnustatud kunstnike loomingut. Oma loomingut näitasid rahvusvaheliselt tuntud ja tunnustatud kunstnikud: Igor Oleinikov Venemaalt, Mohammad Barrang Fashtam Iraanist, Aleksander Mihhaltšuk Ukrainast ning Marianna Oklejak ja Grażka Lange Poolast.

Keskuses eksponeeritud näitustest oli üks suurejoonelisemaid ja esinduslikumaid Poola illustratsioonikunsti tutvustav **rahvusvaheline näitus „Look! Polish Picturebook!“**, mis vaatles sügavuti Poola pildiraamatu edulugu 1960. aastatest tänapäevani. Tegemist polnud tavapärase pildinäitusega, vaid ekspositsioon oli mitmete esemete ja tegevustega muudetud sisukaks ja põnevaks. Näitust saatsid ingliskeelne kataloog ning lastele mõeldud eestikeelsed töövihikud. Näituse avamisel toimus seminar poola pildiraamatust, kus esinesid ettekannetega dr Małgorzata Cackowska (Gdański Ülikool), dr Anita Wincencjusz-Patyna (Wrocławski Kunstide Akadeemia) ja prof Grażka Lange (Varssavi Kunstide Akadeemia). Samuti toimusid töötoad lastele. Näitus toimus koostöös Läänemere Kultuurikeskusega Gdańskis ja Poola Vabariigi Suursaatkonnaga.

Rändnäituste eksponeerimisel jätkus hea koostöö mitmete maakonna- ja linnaraamatukogudega. (vt. lisa Näitused)

Edgar Valteri 85. sünniaastapäevale pühendatud laste fotovõistluse „Kuidas õppida vaatama?“ parematest töödest koostatud näitus jätkas rännakut mööda Eestist ning 2016. aastal eksponeeriti seda mitmes Põlvamaa raamatukogus.

Muud kultuuriüritused

Märts kui nn emakeelekuu on keskusele iga-aastaselt väga tihe ja ürituste rohke. 9. märtsil esines keskuses **Frankofoonia festivali** raames prantsuse illustraator ja lastekirjanik Olivier Tallec. 11. märtsil toimus kohtumine 2015. aasta Eesti Kultuurkapitali laste- ja noorsookirjanduse aastapreemia nominentide Aino Perviku, Piret Raua ja Kertu Sillastega. Emakeelepäeval pälvis neist aastapreemia Piret Raud raamatuga „Lugu Sandrist, Murist, tillukesest emmest ja nähtamatust Akslist“. Koos Võru Instituudiga tähistati taaskord **emakeelepäeva**, mille fookuses on murdekeeled. Eesti keele rikkust

jagasi lastele läbi muusika Mari Kalkun, Tuulikki Bartosik ja Ramo Teder, kes esitasid võrukeelseid lastelaule CD-plaadilt „Upa-upa ubinakõnõ“.

Sarnaselt varasemate aastatega osales keskus aprillis **Tallinna Raamatumessi lasteala** sisustamisel. Põnevaid tegemisi jagus nii lasteaiade lastele kui ka kooliklassidele. Lasteaiastega mängis tähemänge Nukits. Kohtuti kirjaniku Maris Söödiga ja rännati kirjanduse abil mööda maailma. Kunstnikud Tiia Mets ja Joonas Sildre tegid koolilastele töötubasid. Külaskäinud lastegrupid said kõik kingiks kaasa raamatupaki, millega sisustada lugemisriiul oma lasteaiarühmas või kooliklassis.

Suuriritustena osaleti traditsioonilisel **muuseumiöö**l. Programm haaras keskuse kõiki korruseid: toimusid ekskursioonid hoidlatesse, raamatukogus sai lahendada erinevaid ülesandeid, mille vastused peitusid raamatutes ning näitusesaalis nuputada pilte uurides ning pööningul töötas meisterdamise töötuba. Muuseumiöö külastatavus on kõrge: mõne tunni jooksul käib majas üle 500 külalise.

Keskus on juba aastaid olnud partneriks **kirjandusfestivalile HeadRead** pannes kokku lasteprogrammi. Lisaks armastatud eesti lastekirjanikele oli seekord võimalik kohtuda välisautorite Siri Kolu ja Claire Northiga. Festivali viimasel päeval toimus iga-aastane lasteraamatute vahetuslaat „Sulle-mulle“ ning hoovis sai mängida Nukitsamehe ja kloun Panniga.

Lastekaitse Liidu ettepanekul viidi augustis läbi ühenädalane **loovuslaager lastele**. Laager sai nimeks Väikeste Autorite Salaselts ehk VASS ning see toimus Pivarootsi õppe- ja puhkekeskuses. Laagriks valmistati ette põhjalik kava, mis andis lastele võimaluse kohtuda kirjanike ja kunstnikega, kirjutada ise lugusid ning lahendada erinevaid loovusülesandeid. Lapsevanemate ja laste tagasiside laagriks oli väga positiivne ning avaldati soovi, et laager jätkuks ka järgmisel aastal.

1. septembril osales keskus Tallinna Haridusameti poolt korraldatud **Aabitsapeol** Vabaduse väljakul, kus Tallinna koolide esimeste klasside lastele pakuti erinevaid töötubasid ja etteasteid. Lastekirjanduse keskus tutvustas majas toimuvaid huviringe ja tegevusi ning lastega tegutsemisse oli kaasatud maskott Nukitsamees.

Detsembris korraldati keskuses asutustele **jõulupidusid teemal „Jõulusagin Nukitsaga“**, millest üks korraldati heategevuslikul eesmärgil MTÜ Saagu Valgus lastele, kes sõitsid Nukitsa ja jõuluvanaga kohtuma Järva-Jaanist.

Keskuse rõdusaal on olnud läbi aastate hinnatud **kontserdipaik laste esinemisteks**. Aktiivsemad kontserdikorraldajad olid Tallinna Muusikakeskkool, Nõmme Muusikakool, Nõmme Noortemaja, Lasnamäe Muusikakool ja VHK Muusikamaja.

Laste ja noorte kultuuriaasta 2017

Teema-aasta ettevalmistused algasid septembris 2016, mil toimusid mitmed arutelud Kultuuriministeriumis ning ümarlauad ja mõttekojad paljude valdkondlike partneritega. Püstitati teema-aasta eesmärgid, sõnastati sihtgrupid, toimus suur hulk teema-aasta esitlusi erinevatele huvigruppidele.

Laste ja noorte kultuuriaasta 2017 eesmärk on väärtustada last ja noort kui kultuuriloojat ja kultuuripublikut. Teema-aasta tunnuslause on „Mina ka!“ ja märksõnad iseolemine ja koostegutsemine.

Planeeriti ja valmistati ette turundus- ja kommunikatsioonitegevused. Viidi läbi avalik logo ja tunnuslause konkurs, mis oli tulemuslik vaid slogani osas. Logo ja üldvisuaalse lahenduse leidmiseks valiti välja mitmed loovagentuurid, kelle senine tegevus ja käekiri sobisid teema-aasta ootustega. Visuaalse identiteedi loomise leping sõlmiti agentuuriga Ruum 414. Koostöös agentuuriga Mellow loodi teema-aastale animatsioon, mida kasutatakse Eesti Rahvusringhäälingu kanalites laste- ja noorte kultuurisaadete eel ja järel ning sotsiaalmeedias. Koostöös René Vilbrega planeeriti ja teostati 10 erinevat videolugu tuntud kultuuriinimestega, neid esitatakse ERRi kanalites kuni 2017. aasta lõpuni ning kasutatakse ka teistes kanalites teema-aasta tutvustamiseks. Alustati koostööd arhitekt Sille Pihlakuga teema-aasta installatsioonide loomiseks. Telliti erinevaid turundustooteid (sh roll-upid, kleebisid).

Ehitati üles kodulehe struktuur, formaadis võeti aluseks eelneva teema-aasta platvorm ning uuesti arendati välja kultuurikalendri lahendus kultuur.info alussüsteemile. Telliti tõlketöid kodulehe muukeelseteks lahendusteks.

Aasta lõpuks oli üldjoontes paigas teema-aasta programmi struktuur. Paralleelselt sellega toimus teema-aasta suursündmuse, elamustuuri Laste Vabariik planeerimine ja koostöövõrgustiku loomine koostöös Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendusega.

Avati ideesündmuse konkurs „50 ideed“, mis võimaldas paljudel kaasa lüüa ning esitada oma ideid teema-aasta programmi.

Laste ja noorte kultuuriaasta avamine ja merekultuuriaasta lõpetamine toimus Lennusadamas 29. detsembril.

2017. AASTAL ON KAVAS

- arendada laste vabaaja ja huvitegevuse programmi ning koostöövõrgustikku Tallinna vanalinnas asuvate ja lastele teenuseid pakkuvate asutustega;
- laiendada koostööd koolide ja lasteaedadega, pakkudes neile õppekavaga haakuvaid teematunde;
- alustada ettevalmistusi 14. Nukitsa konkursi läbiviimiseks;
- viia läbi kultuuriministeeriumi algatatud laste ja noorte kultuuriaasta ning korraldada selle raames koostöös EV100 tiimiga ülevabariigiline elamustuur Laste Vabariik;
- tähistada lastekirjandusega seotud tähtpäevi: ettelugemise päeva, rahvusvahelist lasteraamatupäeva ja lastekaitse päeva avalike üritustega, osaleda Muuseumiööl, kirjandusfestivalil HeadRead, Tallinna raamatumessil;
- laiendada raamatusoovituste ja -tutvustuste avaldamist, selleks leida täiendavaid koostöövõimalusi meedia ja raamatute müüjatega;
- laiendada keskuse koostöövõrgustikku lasteraamatute populariseerimisel, leida ettevõtmistele toetajaid ja sponsoreid;
- korraldada laste suvelaager VASS koostöös Lastekaitse Liiduga;
- viia läbi koostöös heategevusfondiga Aitan lapsi ning maakonna- ja keskraamatukogude lasteosakondadega ülevabariigiline laste lugemisprogramm;

ARENJUSTEGEVUS JA KOOSTÖÖ

Lastekirjandusalane uurimine

Jätkus aktiivne uurimistegevus lastekirjandust analüüsides ja tutvustades. Esineti ettekannete ja loengutega ning avaldati artikleid perioodikas (vt Lisa 2 Ettekanded, loengud; Lisa 3 Publikatsioonid). Keskuse kodulehel rubriigis „Kuu raamat“ ilmusid raamatuarvustused ja juubeliartikkel Ira Lemberist.

Keskuse juures jätkas tegutsemist **lastekirjanduse uurijate töögrupp (LUT)** koosseisus Jaanika Palm (töörühma juht), Krista Kumberg, Ilona Martson, Mari Niitra ja Ave Mattheus. LUTiga liitusid Mare Müürsepp, Maire Iro, Liisa Randmaa, Kaie Belkov, Tiina Undrits ja Annika Aas. Liikmed esinesid ettekannetega seminaril „Laps kirjanduses 4“, algupärase lastekirjanduse päeval Tartus ja mujal ning avaldasid artikleid ja arvustusi Nukitsas, päevalehtedes, Õpetajate Lehes, Sirbis jm kultuuriajakirjanduses. LUTi liikmed Ilona Martson ja Jaanika Palm osalesid 3.–8. aprillini 2016 toimunud rahvusvahelisel raamatumessil Bolognas, Itaalias.

LUTi põhitööks oli 2016. aastal raamatu „Eesti lasteraamatute kuldvara“ koostamine. Kooskõlastati käsitletavate teoste nimekirju ning kirjutati ja toimetati artikleid. Väljaanne on kavas avaldada 2018. aasta alguses.

Itaalia Macerata ülikooli palvel koostati nimestik Eesti autorite publikatsioonidest (raamatutest ja artiklitest) lastekirjanduse ajaloost, mis on ilmunud aastatel 2010–2015 Eesti ja välismaa teadusväljaannetes. Kokku üle 50 kirje lülitati Macerata ülikooli väljaandesse *International Bibliography of the History of Education and Children's Literature*.

Õpi- ja teabepäevad, loengud

Järjepidev on uuema kirjanduse tutvustamine ning laste lugemisest kõnelemine täiskasvanuile (sh üliõpilastele, õpetajatele ning raamatukoguhoidjatele).

Lastekirjanduse aastakoosolekul (03.03.) tehti kokkuvõtteid eelmisel aastal ilmunud lasteraamatutest: tutvustati uusi suundumusi ja teemasid algupärase ja tõlkelastekirjanduses, juhiti tähelepanu väärt lugemisvarale ja kaunilt kujundatud teostele. Ettekannetega esinesid Jaanika Palm, Krista Kumberg ja Viive Noor.

Seminar „Laps kirjanduses 4. Kool lastekirjanduses, lastekirjandus koolis“ (25.10.) toimus jätkuvalt lastekirjanduse keskuse ning Tuglase ja Underi kirjanduskeskuse koostöös. Seminaril uuriti, kuidas kirjandust koolis õpetatakse: kuidas toimub lugemisvara valik, mida teha selleks, et lugemine ei oleks lastele pelgalt sund, millised on need tekstid, mis on läbi aegade kuulunud koolikirjanduse nimekirjadesse ja miks. Lisaks süveneti kooli kujutamisse lastekirjanduses: vaadeldi, kuidas peegeldub kool noortele suunatud ilukirjanduses ning milliseid funktsioone see võib täita, millised on erinevused kooli kujutamises algupärase ja tõlkelastekirjanduse vahel, milliseid õpetajatüüpe võib lastekirjanduses kohata jne. Teemat käsitlesid Mare Müürsepp, Anneli Jõgioja, Andrus Org, Anni Kalm, Kätlin Kaldmaa, Krista Kumberg, Mari Niitra, Jaanika Palm ja Elle-Mari Talivee.

Kirjanike koolitus „Hea esinemise ABC“ (29.04) pakkus lastekirjanikele ja illustraatoritele tuge noore publikuga kohtumisteks. Koolitusel keskenduti küsimustele, kuidas oma esinemist planeerida, kuidas

häälestuda, saada üle hirmust esinemise ees, võita tähelepanu ja esitada oma sõnum lastele arusaadavalt, atraktiivselt ning veenvalt. Koolituse viis läbi esinemiskoolitaja Andres Dvinjaninov.

Lasteraamatukoguhoidjate õpipäeval „Otsides otseteed lugejani“ (11.05) räägiti raamatutest, lugema õppimisest ja raamatutega lugejateni jõudmisest. Ettekannetega esinesid Eva Koff, Juhani Püttsepp, Liina Nagel, Kati Ernits, Kadi Lukanenok, Anu Laitila, Kristel Palk, Kätlin Vainola ja Priit Kruus.

Üleriigilise lugemisprogrammi „Aitan lapsi raamatute juurde“ stardikoolitused (10.–14.10) toimusid Pärnus, Tallinnas, Tartus ja Rakveres. Heategevusfondi Aitan Lapsi koostööprojekti sihiks on tõsta 5–10-aastaste laste huvi raamatute vastu ja teha uued raamatud neile kättesaadavamaks. Stardikoolitusi toetas Eesti Lugemisühing. Lugemisprogramm „Aitan lapsi raamatute juurde“ käivitub maapiirkondade raamatukoguses 2017. aastal.

Tallinnas ja Käsmus toimus Eesti Teatri Agentuuri, Eesti Kirjanike Liidu, Eesti Lastekirjanduse Keskuse ja loovkirjutamiskooli Drakadeemia koostöös **laste- ja noortekirjanikele suunatud näitekirjanduskoolitus** (21.–23.10). Koolituse sihtgrupiks olid laste- ja noortekirjanikud, kes soovisid oma oskusi teatritekstide kirjutamise suunal laiendada. Koolitusel osales Kirjanike Liidu ja Lastekirjanduse Keskuse kaudu kuus autorit: Contra, Peep Ehasalu, Tiia Kõnnussaar, Reeli Reinaus, Kerttu Soans ja Heiki Vilep. Drakadeemikuid esindas Liis Sein.

Laste lugemise edendamise koolitus „Raamatu sisse minek“ (20.11) korraldati Tartus. Koolituspäeva sihiks oli toetada lasteaedade õpetajaid laste lugema õpetamisel, neis raamatuhuvi tekitamisel ning turgutada õpetajate igapäevast loovust. Koolitus korraldati koostöös Tartu Linnavalitsuse kultuuriosakonnaga.

Väljaanded

Ajakirjas Nukits 2016 leidsid kajastamist monomüüt kaasaegses eesti noortekirjanduses, poistekampade teema eesti lastekirjanduses, Venemaa lasteraamatuturg, lastekirjanduse sündmused Eestis ja laias maailmas, laste lugemishuvi edendamine Eesti raamatukogudes interneti- ja arvutirakenduste abil jpm. Jätkus ülevaade „Kalevipoja“ lasteväljaanetest, avaldati noorte kriitikute konkursi võidutöö. LUTi esindavad Nukitsas Jaanika Palmi, Krista Kumbergi ja Mare Mürsepa kirjutised.

Koostati bibliograafia **Eestikeelne laste- ja noorsookirjandus 2014**.

Ilmusid illustraatoreid Kertu Sillastet ja Ulla Saart tutvustavad ingliskeelsed voldikud.

Ilmus uus trükk **beebiraamatust „Pisike puu“**. Raamat „Pisike puu“ valmis kultuuriministeeriumi tellimusel kinkimiseks kõigile Eesti Vabariigis sündivatele lastele. Koostajad Jaanika Palm, Triin Soone ja Ülle Väljataga valisid kogumikku 46 luuletust ja juttu. Siin on nii vanu, mitmele põlvele armsaks saanud, kui ka päris uusi lugusid, sekka ka mõned muinasjutud ja liisusalmid, mille seovad tervikuks kunstnik Catherine Zaripi pildid. Raamatud varustati eesti- või venekeelsete infolehtedega lapsevanematele „Kuidas kasvatada raamatulast?“. Peredeni jõuavad kinkeraamatud rahvaraamatukogude kaudu.

Tunnustamine, auhinnad

Lastekirjanduse keskuse raamatukunstipreemia konkursil „5 kauneimat Eesti lasteraamatut 2015“ pälvis Olga Pärn illustatsioonide eest Gianni Rodari raamatule „Telefonilood“.

2. aprillil kuulutati välja **XIII Nukitsa konkursi võitjad** – laste lemmikkirjanik ja lemmikillustraator – 2014. ja 2015. aastal ilmunud lasteraamatute põhjal. Konkursil võistles 207 raamatut, neist 185 esmatrükki 119 eesti kirjanikult ja 98 eesti kunstniku pildid 186 raamatule. Kirjanikest võitis Ilmar Tomusk „Kriminalistide“ sarjaga (Tammerraamat, 2014–2015), mille poolt hääletas 676 last. Kunstnikest oli populaarseim 555 häälega Heiki Ernits piltidega Andrus Kivirähki raamatule „Karneval ja kartulisalat“ (Varrak, 2015). Võitjad said auhinnaks Nukitsamehe pronkskuju, kõik nominendid aga kiituskirja ja Kultuurkapitali rahalise preemia (I koht 500 eurot, II koht 300 eurot, III koht 200 eurot). Kiituskirjad anti ka kirjastajatele. Hääletuses osales 7859 õpilast ja koolieelikut üle Eesti, keda lõppüritusel esindas 70 loosi abil välja valitud last. Nukitsa konkursi auhinnapidu keskuses juhtisid Nukitsamees (näitleja Kaarel Targo) ja Kusti (näitleja Taavi Tõnisson).

Aasta Rosina auhinna pälvivad Triinu Laan (teksti autor) ja Anne Pikkov (illustraator) raamatu „Vana katkine kass“ eest (Päike ja Pilv). Teoses käsitletakse meie lastekirjanduses harvaesinevaid ja keerulisi teemasid: elukaar ja vanadus ning elust lahkumine ja lein. „Vana katkine kass“ teeb seda lapsele arusaadavas keeles ja empaatilises võtmes, andes lugejale mõista, et vanadus ei ole mingi õnnetus, vaid elu loomulik osa. Raamatu muudavad harmooniliseks tervikuks Anne Pikkovi maalilised pildid ning eripära annab juurde eesti- ja võrukeelne paralleeltekst.

Koostöö kirjastustega

Paljud kirjastused (Avita, Hea Lugu, Koolibri, Päike ja Pilv, Tammerraamat, Koolibri, Tänapäev, Varrak jt) teevad keskusega koostööd raamatuesitluste korraldamisel, kordustrukkide väljaandmisel, õpikute ja kogumike koostamisel.

Noorteromaani võistluse tulemused kuulutati välja 31. märtsil. Seekord osales võistlusel 22 käsikirja. I koha (1500 eurot) pälvis Mairi Laurik käsikirjaga „Mina olen surm“, II koht (1000 eurot) läks Ene Sepale käsikirja „Vabandust, aga mis asja?“ eest ja III koht (700 eurot) Marian Suitsole käsikirja „Hobusehullud Ameerikas“ eest. Äramärgitud võistlustööd olid Margit Sarapiku „Õhku joonistatud naeratus“ ja Agnes Kolga „Varjajad“. Koos kirjastusega Tänapäev on noorteromaani võistlust korraldatud alates 2000. aastast. Konkursil on võistelnud kokku ligi 230 käsikirja, millest raamatuna on ilmunud ligi 50.

Koostöö IBBY Eesti osakonnaga

IBBY Eesti osakond (MTÜ Rahvusvahelise Noorsookirjanduse Nõukogu Eesti osakond) asub ja tegutseb keskuse ruumides. Ühingusse kuulub enamik keskuse töötajaid, mitu neist on ka juhatuse liikmed. Keskus aitab kaasa IBBY projektide teostumisele ja kommunikatsioonile. Jaanika Palm osales Paabeli Tornii auhinna žüriis.

Koostöö teiste asutustega

Jätkus koostöö **Lastekaitse Liiduga** heade lasteraamatute väljaselgitamiseks. Lasteraamatute asjatundjatest koosnev žürii valis uudiskirjanduse hulgast välja kolmteist kuni 12-aastastele lastele mõeldud raamatut. Keskust esindasid žüriis Anne Kõrge, Jaanika Palm ja Anneli Kengsepp.

Sten Roosi muinasjutuvõistluse žürii töös osales keskusest Ülle Väljataga. Keskuse auhinna said Liisa Raavel Lihula Gümnaasiumi 9. klassist muinasjutu „BMW lugu“ ja Mari Mai Ruus Tartu Miina Härma Gümnaasiumi 5. klassist muinasjutu „Täiuslik maal“ eest.

Koostöös **Tartu Linnavalitsuse kultuuriosakonnaga** korraldati Tartu lasteaiaõpetajatele kaks koolitust „Raamatu sisse minek II“: üks neist oli mõeldud 2015. aasta jätkukursusena, teine oli suunatud uutele huvilistele. Koolituspäevade sihiks oli toetada lasteaegade õpetajaid laste lugema õpetamisel, neis raamatuhuvi tekitamisel ning turgutada õpetajate igapäevast loovust.

Jaanika Palm osales Tartu lastekirjanduse auhinna žüriis ja Tartu Linnaraamatukogu korraldatud 4. klasside õpilaste ettelugemise võistluse Tartu linna eelvoorul žüriis.

2017. AASTAL ON KAVAS

- toimetada väljaanne „Eesti lasteraamatute kuldvara“ põhitekstid;
- korraldada seminar „Laps kirjanduses 5“ koostöös Eesti TA Underi ja Tuglase Kirjanduskeskusega;
- korraldada keskuses traditsiooniline lastekirjanduse aastakoosolek, lasteraamatukogutöötajate õpipäev ning õpetajate teabepäevad;
- tutvustada lastekirjandust ettekannete ja loengutega õppuritele, õpetajatele, raamatukoguhoidjatele, raamatumüüjatele;
- osaleda Lastekaitse Liidu heade lasteraamatute valimisel ja Sten Roosi muinasjutuvõistluse žürii töös;
- teha kokkuvõtted lastejutuvõistlusest „Minu esimene raamat“;
- avaldada ajakiri Nukits 2017;
- anda välja raamatukunsti preemia, Muhvi auhind ja Aasta Rosina auhind;
- korraldada seminar „Laps kirjanduses 5“ koostöös Eesti TA Underi ja Tuglase Kirjanduskeskusega;
- tutvustada lastekirjandust ettekannete ja loengutega õppuritele, õpetajatele, raamatukoguhoidjatele, raamatumüüjatele;
- osaleda Lastekaitse Liidu heade lasteraamatute valimisel ja Sten Roosi muinasjutuvõistluse žürii töös;
- teha kokkuvõtted lastejuttude võistlusest ning osaleda Põlvepiku raamatukonkursi korraldamises;
- anda välja raamatukunsti preemia, Nukitsa auhind, Aasta Rosina auhind
- viia läbi 5. Tallinna illustratsioonitriennaal „Pildi jõud“.

EESTI LASTEKIRJANDUS VÄLISMAAL

Keskuse üks tegevussuundadest on tutvustada eesti lastekirjandust välismaal ning aidata kaasa eesti lasteraamatu tõlkimisele ja kirjastamisele välisriikides. Samuti korraldada kõikjal maailmas Eesti raamatuillustratsiooni tutvustavaid näitusi.

2016. aasta juunis toimus koostöös Eesti Kirjanduse Teabekeskusega tõlkijate seminar Käsmus, mille eesmärk on eesti kirjanduse tutvustamine eesti keele tõlkijatele. Kohal olid tõlkijad Ungarist, Lätist, Saksamaalt, Poolast, Itaaliast, Sloveeniast ja mujalt. Kolme seminaripäeva jooksul peeti erinevaid eesti kirjanduse teemalisi ettekandeid. Lisaks kohtusid tõlkijad eesti autoritega. Lastekirjanikest esinesid seminaril Leelo Tungal, Andrus Kivirähk, Piret Raud ja Indrek Koff. Seminarist võttis osa ka Helena Nagelmaa, kes pidas ettekande eesti lastekirjandusest.

Eesti lastekirjanikud tutvustasid oma loomingut välismaal. Aasta alguses esindas kolmandat aastat järjest toimunud Tuglase Seltsi korraldatud Eesti kirjanduse nädalal Soomes Eesti lastekirjandust Kristiina Kass. Kertu Sillaste esitles Inglismaal Põhjamaade kirjandusürituse raames oma raamatut „It’s Pancake Time!“. Juulis osales Kätlin Vainola Saksamaal White Ravensi kirjandusfestivalil. Oktoobris astus Helsingi raamatumessil üles Andrus Kivirähk, kes tutvustas oma soomekeelset raamatut „Kaka ja kevad“. Novembris esines Piret Raud Põhjamaade kultuurifestivalil Les Boréales.

Sel aastal oli suur ka lastekirjanduse keskuse enda panus kirjanike välisesinemistel. Esmakordselt korraldas keskus eesti lastekirjandust tutvustava esinemise Frankfurdi raamatumessil. Oktoobris astusid Frankfurdi messi lastelaval üles lastekirjanikud Kairi Look ja Indrek Koff, kes tutvustasid oma loomingut. Neid oli kuulamas rahvusvaheline valdavalt kirjastajatest koosnev publik.

Lisaks korraldas lastekirjanduse keskus oktoobri lõpus esmakordselt eesti lastekirjanduse päevad Põhja-Ameerikas. Kertu Sillaste, Gerda Märtnens, Heiki Ernits ja Janno Põldma kohtusid New Yorgis ja Torontos kohalike lastega ning koolides õppivate laste ja nende peredega. New Yorgis toimusid esinemised mainekas lastemuuseumis Sugar Hill Children’s Museum of Art & Storytelling ja New Yorgi Eesti Koolis. Samal ajal avati New Yorgi Eesti Majas ka eesti illustraatorite näitus „Muinasjutt tuleb külla“. Torontos astusid eesti autorid üles Tartu Kolledžis, Toronto linnaraamatukogus, Ehatare vanadekodus ja Toronto Eesti Koolis. Esinemised Põhja-Ameerikas olid väga suure tähtsusega, kuna eesti lastekirjandust pole seni veel nii kaugel esitlemas käidud. Kohapeal käis autoreid kuulamas valdavalt väliseestlastest koosnev publik.

Ka sel aastal pälvis Eesti lastekirjandus tunnustust välismaal. Venemaal tunnustati raamatukonkursil „Aasta raamat 2015: laste valik“ Kristiina Kassi raamatut „Nõianeiu Nöbinina“. Raamat sai lastest koosnevalt žüriilt kõrged hinded ja pälvis kokkuvõttes 15. koha kategoorias „Parim ilukirjanduslik raamat: 8–10aastaste laste valik“. Markus Saksatamme raamat „Lepatriinu ja pingviin“ pälvis Venemaa Kirjastajate Liidu konkursil „Aasta parimad raamatud 2015“ tiitli „Parim välismaal välja antud venekeelne raamat“. Suurim rahvusvaheline laste- ja noortekirjanduse raamatukogu maailmas, Müncheni noorteraamatukogu, valis oma lasteraamatute kataloogi „The White Ravens 2016“ Kertu Sillaste „Ei ole nii!“ ja Kadri Hinrikuse ning Anu Kalmu „Taaniel Teine“.

2016. aastal osales keskus välismessidel Londonis, Bolognas, Frankfurdis ja Helsingis. Kirjastajate huvi eesti lastekirjanduse vastu on kasvamas. Lisaks kohtumistele väliskirjastajatega on olulisel kohal

kirjanike ja illustraatorite nõustamine ning nende kokkuviiimine väliskirjastustega. Kasvab ja areneb ka koostöö välismaiste lastekirjandusega tegelevate kultuuriorganisatsioonidega.

Messideks koostati Ulla Saare ja Kertu Sillaste illustraatorivoldikud. Lisaks anti välja 2015. aasta kataloogi parandatud kordustrükk. Keskuse ingliskeelne veebilehekülg täienes lastekirjanike Anti Saar, Markus Saksatamm, Ilmar Tomusk, Juhani Püttsepp, Kertu Sillaste, Kristi Kangilaski ja Contra profiilidega. Lisaks täienes koduleht 27 ingliskeelse tõlkekatkendi võrra. Sellele lisaks avaldati kodulehel 36 ingliskeelset uudist eesmärgiga hoida ka välismaailm kursis eesti lastekirjanduses toimuvaga. Pärast Käsmu seminari saadeti tõlkijatele kaks uudiskirja uute lasteraamatute tõlkesoovitustega.

Eesti lastekirjanike ja illustraatorite loomingu avaldamine välismaal on 2015. aastaga võrreldes pisut kahanenud. 2016. aastal ilmus välismaal kaheksa eesti lasteraamatut. Populaarseimad autorid on Piret Raud, Kätlin Vainola ja Andrus Kivirähk. Kõigil kolmel kirjanikul ilmus aasta jooksul kaks raamatut võõrkeeles. Piret Raua raamatud avaldati läti („Teistmoodi printsessilood“) ja prantsuse keeles („Trööömmmpffff ehk Eli hääl“), Kätlin Vainola „Lift“ ilmus leedu ja itaalia keeles, Andrus Kivirähki raamatud avaldati läti („Karneval ja kartulisalat“) ja soome keeles („Kaka ja kevad“). Lisaks ilmus Kätlin Kaldmaa raamat islandi keeles („Lugu Keegi Eikellegitütrel isast“) ja Elke Undi raamat soome keeles („Kirikurott Luteerius ja tema sõbrad“).

Keeltest olid 2016. aastal enim esindatud soome ja läti keel kahe raamatuga. Itaalia, leedu ja prantsuse keeles ilmus üks raamat. Erilist rõõmu valmistavad Kätlin Kaldmaa raamatu „Lugu Keegi Eikellegitütrel isast“ tõlge, kuna tegemist on esimese eesti lasteraamatuga islandi keeles. Andrus Kivirähki raamatu „Kaka ja kevad“ ilmumine soome keeles on aga näide sellest, et viimaks on läbimurre saavutatud ka Soome suunal.

2016. aasta oli edukas välisnäituste korraldamises. Poolas Toruńi Kaasaegse Kunsti Keskuses eksponeeriti illustratsiooninäitust „It's Always Tea-Time“, mis on inspireeritud Lewis Carrolli raamatust „Alice imedemaal“. Näitusel osalevad 72 kunstnikku 19 riigist. Sealt liigub näitus edasi Saksamaale, Ungarisse, Venemaale ja Itaaliasse. Varasemalt on näitust esitletud lastekirjanduse keskuses, Läti Rahvusraamatukogus, Cruselli Kultuurikeskuses Uusikaupungis, Gdanski Läänemere Kultuurikeskuses ja Poolas Wrocławis Nukuteatris.

Alates 2015. aasta maist ringles Itaalias Eesti kunstnike illustratsiooninäitus „Elas kord...“. Näitust eksponeeriti 2015. a Itaalias Aostas, Anagnis, Lagonegros, Bernalda-Metapontos, Coratos, Materas ja 2016. a Ischial, Irsinas, Siracusas, Sassari, Roomas ja Bolognas. Rändnäitust „Elas kord...“ korraldasid Eesti Lastekirjanduse Keskus ja Itaalia Eesti Selts, rahastasid Eesti Vabariigi Kultuuriministeerium, Eesti Kujundusgraafikute Liit, Sassari linnavalitsus, Ischia maakonnavalitsus, Irsina linnavalitsus ja Matera provintsi ning toetas Eesti Vabariigi Suursaatkond Roomas.

Septembris avati Eesti Suursaatkonnas Pariisis eesti illustraatorite grupinäitus „Secret Lives“. Välja oli pandud viie kunstniku – Regina Lukk-Toompere, Jüri Mildebergi, Piret Mildebergi, Viive Noore ja Urmas Viigi – tööd. Näitus koosneb piltidest, mis on vaadeldavad mitte ainult raamatuillustratsioonidena, vaid ka iseseisvate vabagraafiliste teostena.

2017. AASTAL ON KAVAS

- täiendada ja arendada eesti lastekirjandust ja autoreid tutvustavat ingliskeelset veebilehte;
- koostada ja edastada lastekirjanduse tõlkijatele eesti lastekirjandust tutvustavat uudiskirja neli korda aastas;
- aidata Eesti lastekirjanikel ja -illustraatoritel tutvustada oma loomingut välismaal, luua selleks infomaterjale, osaleda eesti lastekirjandusega raamatumessidel Londonis, Bolognas, Frankfurdis ja Helsingis;
- osaleda Londoni raamatumessi koostöötöötamis, anda messiks välja erinevaid teabematerjale lastekirjanduse paremikust;
- eksponeerida illustratsiooninäitusi välisriikides ning laiendada koostöö võrgustikku;
- avaldada kirjanikke ja illustraatoreid tutvustavaid trükiseid, koostada uus kataloog „Children’s Books from Estonia“.

LISA 1. NÄITARVUD

1. KOGUD

Jrk nr	Nimetus	Arvestusüksus	2015	2016
1.	Kogud kokku	teavikuid (füüsiliste üksuste arv)	62 704	64 258
1.1	sh teabetalituse kogud	"	22 971	24 013
1.1.1	sh trükised kuni 1945	"	5 422	5 455
1.2	sh lugejateeninduse kogu	"	31 127	30 999
1.3	sh muud kogud	"	3 184	3 791

2. ELEKTRONKATALOOG

Jrk nr	Nimetus	Arvestusüksus	2015	2016
2.1	Elektronkataloogi sisestatud	nimetusi	36 461	38 522
2.2	Elektronkataloogi sisestatud	eksemplare	62 704	64 258

3. RAAMATUKOGU KASUTAMINE

3.1 Raamatukogu tavakasutus

Jrk nr	Nimetus	Arvestusüksus	2015	2016
3.1.1	Registreeritud kasutajad	Aruandeaastal registreeritud lugejate arv	2 011	2 010
3.1.2	Külastusi	Arv	38 906	36 436
3.1.2.1	sh teabetalitus	"	488	552
3.1.2.2	sh lugejateenindus	"	21 077	21 036
3.1.2.3	sh üritused	"	17 341	14 848
3.1.3	Laenutusi	"	54 626	55 475
3.1.3.1	sh teabetalitus	"	1 899	1 510
3.1.3.2	sh lugejateenindus	"	52 727	53 965
3.1.4	Teatmeteendindus	Päringute arv	394	438
3.1.4.1	sh teabetalitus	"	140	196
3.1.4.2	sh lugejateenindus	"	118	98
3.1.4.3	sh elektrooniline teatmeteendindus	"	136	144
3.1.4.3.1	sh teabetalitus	"	121	118
3.1.4.3.2	sh lugejateenindus	"	15	26

3.2 Elektroonilise raamatukogu kasutamine: Raamatukogu e-teenused

Jrk nr	Nimetus	Arvestusüksus	2015	2016
3.2.1	Veebilehe külastusi	e-külastuste arv	101 826	107 144
3.2.2	e-kataloogi kasutus	pöördumiste arv	10 054	10 556
3.2.3	Lugejakohti	arv	15	15
3.2.4	Lugeja arvutitöökohad sh Internetiühendusega sh klienditerminale	"	1 1 0	1 1 0
3.2.5	Kasutaja käsutuses olevate printerite arv	"	1	1
3.2.6	Personali arvutitöökohad	"	15	15

4. ENNISTAMINE JA KÖITMINE

Jrk nr	Nimetus	Arvestusüksus	2015	2016
4.1	Ennistatud köiteid	Köidete arv	17	20
4.2	Köidetud ajakirju	Köidete arv	0	0

5. TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS

Jrk nr	Nimetus	Arvestusüksus	2015	2016
5.1	Uurimistö teemasid	Arv	0	0
5.2	Arendusprojekte	"	3	6
5.3	Töötajate publikatsioone	"	20	19
5.4	Teadusväljaanded, monograafiad	"	1	0
5.5	Seminarid, teabepäevad	"	25	27
5.6	Ettekanded konverentsidel	"	2	0

6.ÜRITUSED

Jrk nr	Nimetus	Arvestusüksus	2015	2016
6.1	Laste loomekonkursid	Arv	0	0
6.2	Käsitöökonkursid täiskasvanutele	"	2	1
6.3	Kirjandusüritused lastele	"	345	382
	Raamatukogutunnid	"	102	106
	Mudilastunnid	"	69	65
	Sõnakamber	"	34	19
	Loovkirjutamine	"	0	50
	Ulmeklubi	"	6	8
	Teematunnid	"	134	134
6.4	Muud üritused lastele	"	194	200
	Perehommik	"	28	25
	Kunstikamber	"	101	100
	Lastehommik	"	13	8
	Sünnipäevad	"	21	26
	Kontserdid	"	20	27
	Teemapidu	"	11	14
6.5	Raamatusitlused	"	5	6
6.6	Täiskasvanute õppekäigud	"	23	9
6.7	Maja ekskursioonid	"	5	8

7. KIRJASTAMINE

Jrk nr	Nimetus	Arvestusüksus	2015	2016
7.1	Trükis avaldatud	Nimetusi	6	8
	sh teadusväljaandeid	"	1	0
	sh info- ja muid väljaandeid	"	3	7
	Ajakiri Nukits	Numbreid aastas	1	1
	Raamat „Pisike puu“		1	1

8. NÄITUSED

Jrk nr	Nimetus	Arvestusüksus	2015	2016
8.1	Näitusi	Arv	81	91
	sh raamatu väljapanekuid		35	33
	sh kunstinäitusi		10	14
	sh rändnäitusi		36	42

9. PERSONAL

Jrk. nr.	Nimetus	Arvestusüksus	2015	2016
9.1	Ametis töötajaid	Arv	18	19
	sh raamatukoguhoidjaid	"	3	3
	sh kvalifitseeritud spetsialiste	"	11	12
	sh teisi töötajaid	"	4	4
9.2	Koosseisulisi ametikohti	"	19	20
	sh raamatukoguhoidjaid	"	3	3
	sh kvalifitseeritud spetsialiste	"	11	12
	sh teisi töötajaid	"	5	5
9.3	Raamatukoguhoidjaid hariduse järgi	"		
9.3.1	sh kõrgharidusega	"	2	2
	sh raamatukogundusliku kõrgharidusega	"	2	2
	sh rakenduskõrgharidusega	"	1	1
9.3.2	keskharidusega	"	0	0

10. RUUMID

Jrk. nr.	Nimetus	Arvestusüksus	2015	2016
10.1	Raamatukogu põrandapind	Ruutmeeter	1001,4	1001,4
	sh kasulik pind	"	775,5	775,5
	sh hoidlad	"	225,9	225,9

11. EELARVE (võimalikud muutused vastavalt raamatupidamise tulude ja kulude artiklite arvestusele)

Jrk. nr.	Nimetus	Arvestusüksus	2015	2016
A	Kulud kokku (a1+a2)	EUR (tuhat)	569,04	680,42
a1	Jooksevkulud	"	569,04	676,82
a1.1	Tööjõukulud	"	295,93	298,19
a1.2	Komplekteerimiskulud	"	21,00	22,6
a1.3	Infotehnoloogiakulud	"	20,01	19,5
a1.4	Rent, kommunaalteenused	"	124,46	210,14
a1.5	Muud kulud	"	107,64	124,39
a2	Investeeringud põhivarasse	"	0	0
a2.1	Ehitiste soetamine, kapitaalremont	"	0	0
a2.2	Investeeringud infotehnoloogiasse	"	0	3,6

LISA 2. ETTEKANDED, LOENGUD

Eesti lastekirjanduse aastakoosolek (03.03., Tallinn)

- „Mulluse lastekirjandusaasta Oskarid“. Eesti lastekirjandus 2015 (Jaanika Palm)
- „Terad ja sõklad“: eesti lasteraamatuillustratsioon 2015 (Viive Noor)

Algupärase lastekirjanduse päev „Suured ja väikesed lood laste- ja noortekirjanduses: Arhetüüpe otsimas“ (14.04., Tartu)

- „Oskari lähemad ja kaugemad sugulased“ (Jaanika Palm)

Lasteraamatukoguhoidjate õpipäev „Otsides otseteed lugejani“ (11.05., Tallinn)

- Lugemiskoera roll laste lugema õppimisel (Katrin Tõnisson)

Tartu Ülikooli korraldatud raamatukoguhoidjate suveakadeemia (14.06., Tartu)

- Uuem laste- ja noortekirjandus: ilu- ja aimekirjandus, algupärane ja tõlge (Jaanika Palm)

Raamatukoguhoidjate kutsekoolituse VI moodul „Arendustegevus“ (17.06., Tallinn)

- Erinevad lastekirjanduse projektid ja loomekonkursid vabariigis (Anneli Kengsepp)
- Tööst lasteraamatukogus (Anne Kõrge)

Rahvusvaheline eesti kirjanduse tõlkijate seminar (19.06., Käsmu)

- Eesti lastekirjandus (Helena Nagelmaa)

XIII üleriigiline lasteraamatukoguhoidjate päev (21.09., Viljandi)

- ERÜ lasteteeninduse toimkonna tegemistest. (Anneli Kengsepp)
- Eesti Lastekirjanduse Keskuse tegemistest (Triin Soone)

Lugemisprogrammi „Aitan lapsi raamatute juurde“ stardikoolitused:

(10.10., Pärnu)

- Uuema lastekirjanduse tutvustus (Anne Kõrge)
- „Aitan lapsi raamatute juurde“ programmi tutvustus ja arutelu (Anneli Kengsepp)

(11.10., Tallinn)

- Uuema lastekirjanduse tutvustus (Anne Kõrge)
- „Aitan lapsi raamatute juurde“ programmi tutvustus ja arutelu (Anneli Kengsepp)

(13.10., Tartu)

- Uuema lastekirjanduse tutvustus (Jaanika Palm)
- „Aitan lapsi raamatute juurde“ programmi tutvustus ja arutelu (Anneli Kengsepp)

(14.10., Rakvere)

- Uuema lastekirjanduse tutvustus (Jaanika Palm)
- „Aitan lapsi raamatute juurde“ programmi tutvustus ja arutelu (Anneli Kengsepp)

Tallinna Õpetajate Maja Algõpetuse aineühenduse koolituspäev (24.10., Tallinn)

- Eesti Lastekirjanduse Keskuse teematundide tutvustus (Anneli Kengsepp)
- Uuema lastekirjanduse tutvustus (Anne Kõrge)

Seminar „Laps kirjanduses 4: Kool lastekirjanduses, lastekirjandus koolis“ (25.10., Tallinn)

- Kool lastekirjanduse peeglis (Jaanika Palm)

Tartu Linnavalitsuse kultuuriosakonna ja ELK ühiskoolitus „Raamatu sisse minek“ laste lugemise edendamiseks lasteaiaõpetajatele

(18.11., Tartu)

- Värske pilguga värskest mudilaskirjandusest (Jaanika Palm)

(25.11., Tartu)

- Värske pilguga värskest mudilaskirjandusest (Jaanika Palm)

Anne Kõrge

Loeng uuemast lasteraamatust ja laste lugemisest

- Tallinna Ülikooli täiendkoolituse lasteaiaõpetajad (03.03., Tallinn)
- Ida-Virumaa rahvaraamatukoguhoidjad (20.04., Jõhvi)

Loeng noorte lugemisharjumustest ja fantaasiaraamatutest

- Viljandimaa rahvaraamatukoguhoidjad (25.11., Tallinn)

Jaanika Palm

Loeng uuemast laste- ja noortekirjandusest

- Miina Härma Gümnaasiumi 6.–8. klassi õpilased (14.03., Tartu)

Viive Noor

Loeng kaasaegsest illustratsioonikunstist

- Enzo Rossi Kunstilütseumi üliõpilased (21.09., Rooma)
- Vanalinna Hariduskolleegiumi gümnasistid (detsember, Tallinn)

LISA 3. PUBLIKATSIOONID

Kengsepp, Anneli. Eesti lastekirjanduse keskuse ja lastekaitse liidu suvelaager VASS ehk Väikeste Autorite Salaselts // Õpetajate Leht (2016) 8. apr, lk 16.

Kengsepp, Anneli; Tuuli Mäemat. Kuidas meelitada laps lugema? // Nipiraamat (2016) nr 98, aprill, lk 121–122.

Haavandi, Kadri. Peab hoidma silmad lahti ja tundlad erksad : Mihkel Voldi usutlused Kadri Haavandi ja **Anneli Kengsepaga.** // Raamatukogu (2016) nr 4, lk 8–9 : foto. Kooliraamatukogudest. ERÜ lasteteeninduse toimkonna tegevusest.

Ratt, Silja. Noored: lugemine lõõgastab ja laseb pageda teise maailma // Õhtuleht (2016) 23. juuli, lk 20–21. Küsitletud ka **Anne Kõrget.**

Nagelmaa, Helena. Teematunnid Eesti lastekirjanduse keskuses // Õpetajate Leht (2016) 12. veebr, lk 10.

Noor, Viive. Armastatud lapsepõlvkangelaste välismaine peidus pool // Postimees (2016) 12. apr, lk 20–21. Väliskunstnike illustratsioonidest eesti lasteraamatute tõlgetele.

Noor, Viive. Kommentaar arvustusele: Ralf Sauter. Vaataja lüüakse rahapaki ja arvutianimatsiooniga uimaseks // Postimees (2016) 30. mai, lk 19. Filmist „Alice peeglitagusel maal“

Noor, Viive. Koolibri paitab silma // Õpetajate Leht. Koolibri uudised (2016) 11. märts, lk 4.

Palm, Jaanika. Eesti lastekirjanduse uurimine käib ühte sammu muu maailmaga // Õpetajate Leht (2016) 22. jaanuar, lk 12.

Palm, Jaanika. Eesti lastekirjanikud vallutavad maailma // Blogi www.viro-instituutti.fi (2016) 25. okt.

Palm, Jaanika. Euroopa lapsed loevad Eesti lastekirjandust // Äripäev (2016) 7. dets, lk 14.

Palm, Jaanika. „Kalevipoeg“ laste lugemislaua: 130 aastat esimese laste „Kalevipoja“ ilmumisest. 2. osa // Nukits (2016) lk 1–8.

Palm, Jaanika. Kool lastekirjanduses – hirmus või sõbralik? // Õpetajate Leht (2016) 9. dets, lk 9.

Palm, Jaanika. Lasteraamatuid armastatakse ja ostetakse // Äripäev (2016) 7. dets, lk 15.

Palm, Jaanika. Mulluse lastekirjandusaasta Oskarid // Sirp (2016) 11. märts, lk 32. Ülevaade 2015. a eesti lastekirjandusest.

Palm, Jaanika. Tagasi reaalsusesse: eesti lastekirjandus 2015 // Looming (2016) nr 4, lk 567–575. Ülevaade 2015. a eesti lastekirjandusest.

Palm, Jaanika. „Toida kujutlusvõimet!“ Bologna lasteraamatumus 2016 // Nukits 2016, lk 45–46.

Palm, Jaanika. „Verikambi“ seob tänapäeva ja folkloori // Õpetajate Leht (2016) 15. apr, lk 12. Arvustus: Reeli Reinaus. Verikambi.

Palm, Jaanika. Virolaisilla lastenkirjailijoilla on annettavaa / suomennos Sanna Immanen, Kirsi Bongwirnso // Viro.nyt (2016) vsk. 16, n:o 4, s. 5–7. Tänapäeva eesti lastekirjandusest.

Soone, Triin. Kas laps loeb? // Raamatukogu (2016) nr 4, lk 3 : foto.

Undrits, Tiina. Õeluse anatoomia // Postimees: AK: arvamus, kultuur (2016) 2. apr, lk 8. Arvustus: S. M. Fitzgerald. Lootuse õunakook.

LISA 4. NÄITUSED

Kunstinäitused

1. Kadi Kurema ja Külli Grünbach-Seina näitus „Jaburad, vigurid ja etturid“ (5.01.–27.02.)
2. Eesti kunstnike kevadnäitus (1.03.–30.04.)
3. Eve Mahhovi ja Lembe Keskaiga kaksinäitus (1.–26.03.)
4. Jonas Tauli isikunäitus „Öömõtted“ (29.03.–30.04.)
5. Gerda Märtseni näitus „Stseene pildilavalt“ (3.05.–3.06.)
6. Vene kunstniku Igor Oleinikovi isikunäitus „11“ (7.06.–15.07.)
7. Kaie Kali isikunäitus „Muinasjutuvestja tuleb külla“ (2.–28.06.)
8. Sveta Aleksejeva isikunäitus „Losside hingeelu. Episoodid“ (2.–28.06.)
9. Anne Linnamäe ja Catherine Zaripi juubelinäitus „Sajand“ (30.08.–1.10.)
10. Iraani kunstniku Mohammad Barrangi Fashtami näitus „Dream“ (3.–29.10.)
11. Ukraina kunstniku Aleksander Mihhaltšuki näitus (3.–28.10.)
12. Poola pildiraamatute näitus „Look! Polish Picturebook!“ (31.10.–27.11.)
13. Poola kunstnike Marianna Oklejaki ja Grażka Lange isikunäitused (31.10.–7.01.2017)
14. Väike näitus Viive Noore jõulupiltidest „Jõulud jõudvad“ (28.11.–7.01.2017)

Raamatunäitused varakambris

1. Ira Lember 90 (aprill – august)
2. Jaan Rannap 85 (september – detsember)

Raamatuväljapanekud raamatukogus

1. Lumemõll (4.01.)
2. Miljon miksi (19.01.)
3. Töö kiidab tegijat (25.01.)
4. Heljo Mänd 90 (8.02.)
5. Muinasjutuline Siima Škop (16.02.)
6. Minu kodu on Eestimaa (22.02.)
7. Eriline emakeel (9.03.)
8. Mikud ja Mannid raamatutes (16.03.)
9. Naerutavad raamatud (29.03.)
10. Nukitsa konkurss 2016 võiduraamatud (2.04.)
11. Merekarud (11.04.)
12. Kevade reklaam (21.04.)
13. Rõõmuks emadele (5.05.)
14. Joonistamise ABC (16.05.)
15. Retk taimede maailma (20.05.)
16. Lahedad lohed (2.06.)
17. Läheme laia maailma (20.06.)
18. Inimese keha (4.07.)
19. Olümpia (2.08.)
20. Siis, kui seemned veel rääkisid (15.08.)
21. Kaunimatest kaunimad (22.08.)
22. Õpi lugema (1.09.)
23. Roald Dahl 100 (13.09.)
24. Teaduse lugu (19.09.)
25. Karukalli (3.10.)
26. Olivia Saar 85 (14.10.)
27. Ettelugemise päeva ootel (19.10.)
28. Lugemist vaheajaks (24.10.)

29. Jubedad jubejutud (1.11.)
30. Uurime tähistäevast (9.11.)
31. Üks vahva draakonijutt (15.11.)
32. Sash Uusjärv soovitab ulmekaid (24.11.)
33. Jõuluootus (29.11.)

Rändnäitused

Rahvusvaheline illustratsiooninäitus „Meremuinasjutud“ Taanis

- Kunstilaeval M/S Bibiana Taani sadamalinnades Aalborg: (15.–21.08), Thisted (22.–24.08.), Nykøbing Mors (25.–27.08), Hirtshals (28.8.–2.09), Skagen (3.–6.09), Sæby (7.–9.09), Hals (10.–11.09), Løgstør (12.–18.09), Hadsund (19.–21.09), Hobro (22.–25.09), Aalborg (26.09–1.10), Kopenhaagen, Nordatlantens Brygge juures (oktoober), koopiad
- Muusikamaja, Aalborg (17.08.–30.10.), originaalid
- Marstali meremuuseum (8.12. – suvi 2017), originaalid

„Elas kord...“/„C’era una volta...“ (Grimmi muinasjutud)

- Villa Gingerò, Lacco Ameno, Ischia saar (18.04.–15.05.)
- Arenacea galerii, Irsina, Basilicata maakond (4.–20.06.)
- Biblios café, Siracusa, Sitsiilia (30.06.–3.07.)
- Palazzo di Città, Sassari, Sardiinia (5.07.–15.09.)
- Enzo Rossi Kunstilütseum, Rooma (20.–30.09.)
- Salabora Ragazzi raamatukogu, Bologna (7.–22.10.)

Rahvusvaheline illustratsiooninäitus „It’s Always Tea-Time“

- Läti Rahvusraamatukogu, Riia (16.02.–16.03.)
- Cruselli kultuurikeskus, Uusikaupunki, Soome (23.03.–11.04.)
- Läänemere kultuurikeskus, Gdansk, Poola (13.05.–8.06.)
- Wrocław Nukuteater, Poola (4.–25.09.)
- Toruńi Kaasaegse Kunsti Keskus, Poola (30.09.–6.11.)
- Nobilis galerii, Elbląg, Poola (24.11.–19.12.)

„Südamega tehtud. Eesti lasteraamatuillustratsioon“ Venemaal

- Tšeboksarõ galerii, Tšuvaši Vabariik, Venemaa (7.–30.04.)

„Jalutuskäigud muinasjuturadadel koos Charles Perrault’iga“ Venemaal

- A. Gaidari nim Kesklasteraamatukogu, Moskva (8.–29.02.)
- H. C. Anderseni nim lasteraamatukogu, Moskva (15.03.–15.04.)
- A. Ahmatova nim raamatukogu, Moskva (aprill – mai)
- Krasnoarmeiski linnagalerii (suvi)
- Raamatukogu nr 185, Moskva (september – oktoober)
- Mõtitši kunstigalerii, Moskva oblast (4.–30.11.)

„Lugevad naabrid“ Venemaal

- Pihkva linna keskraamatukogu (22.04.–07.09.)

Graafikanäitus „Secret Lives“ Prantsusmaal

- Hotell Sofitel, Strasbourg (13.–26.06.)
- Eesti Suursaatkond Pariisis (september 2016 – kevad 2017)

„Muinasjutt tuleb külla“ Ameerika Ühendriikides

- New Yorgi Eesti Maja (22.10. – veebruari algus 2017)

Euroopa professionaalse nukukunsti festival Riias (8.–11.09.)

- Kutsutud osalema Sveta Aleksejeva, Jüri Mildeberg, Piret Mildeberg, Viive Noor

Tapa Linnaraamatukogus

- Viive Noore illustratsioonide näitus „Mailill ja Ülane“ (26.04.–30.05.)
- Vene kunstniku Igor Oleinikovi isikunäitus „11“ (4.10.–12.11.)
- Anne Linnamäe ja Catherine Zaripi juubelinäitus „Sajand“ (1.12.–7.01.2017)

Saare Maakonna Keskraamatukogus

- Väike eesti kunstnike näitus „Kogu aeg on teeäeg“ (jaanuar – veebruar)
- Jonas Tauli isikunäitus „Öömõtted“ (mai – august)
- Viive Noore illustratsioonide näitus „Mailill ja Ülane“ (november)
- Vene kunstniku Igor Oleinikovi isikunäitus „11“ (detsember)

Lääne Maakonna Keskraamatukogu lasteosakonnas

- Viive Noore illustratsioonide näitus „Mailill ja Ülane“ (7.06.–6.08.)
- Vene kunstniku Igor Oleinikovi isikunäitus „11“ (10.08.–31.09.)

Kilingi-Nõmme klubis

- Viive Noore illustratsioonide näitus „Lumi langeb“ (november 2016 – jaanuar 2017)

Pelgulinna Rahvamajas

- Viive Noore graafika näitus (märts)

Viive Noore graafika näitus „Armastuse puu“

- Galerii Dar, Pihkva, Venemaa (20.10.–19.11.)
- Galerii Loop, Helsingi, Soome (30.11.–5.01.2017)

Viive Noore isikunäitus „Enchanted Forest“

- VII Moskva rahvusvahelise näituse „Искусство Куклы. Art of Dolls“ raames, Gostinõi Dvor, Moskva, Venemaa (16.–18.12.)
- 18. rahvusvahelise näituse „Время кукол“ raames, Kunstnike Liidu suur näitusesaal, Peterburi, Venemaa (21.–25.12.)